

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITHUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. XI. 28 • Nr. 48 (2074)

7722 George Street, La Salle 690, Canada • Tel. (514) 366-5220

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

VLIKO SEIMAS ĮVYKSTA ŠI SAVAITGALĮ TORONTE – SVEIKINAME!

ENERGIJOS KRIZĖ

Arabų kraštų nutarimas kas mėnesį siaurinti alyvos išvežimą 5% ir visiškas eksporto uždraudimas į JAV ir kai kuriuos kitus, jų nuomone, draugiškus Izraeliui kraštus, sukėlė pasaulinę energijos krizę.

Tuo reikalu per televiziją kalbas pasakė JAV prezidentas Niksonas ir Kanados ministeris pirm. Trudeau. Ir vienas, ir kitas konstatavo, kad šią žiemą gali būti skysto kuro trūkumas ir kad reikia imtis priemonių nors 10% jo sutaupyti. JAV kalbama apie privalomus skysto kuro naudojimo suvaržymus, kaip tai namams šildymo alyvos kiekio sumažinimas urmininkams, kurie savo ruožtu atitinkamai sumažintų detalistams; 50 mylių maksimalaus greičio nustatymas automobiliams, suvaržymai parduoti benzina savaitgaliais ir t.t. Daromi spėjimai turistams nesileisti į dideles keliones, kad tie suvaržymai neužkluptų pakeliui. Tiksliesni suvaržymai bus JAV paskelbti jau šiomis dienomis.

Kanados ministeris pirm. Trudeau surašė kanadiečius tvirtindamas, kad rimto skysto kuro trūkumo Kanadoje nebus. Net jeigu arabų kraštai ir suvaržytų alyvos ižvežimą į Kanadą, viskas būtų šla daroma, kad rytinę Kanadą pasiektų alyva iš Albertos. Esą, būsią panaudotos visos transporto priemonės — tanklaiviai (vienas jau pakeliui iš Vancouverio per Pana-

mos kanalą), traukiniai etc. Tačiau vis dėlto skysto kuro taupymas būsią būtinas ir tuo reikalu šiomis dienomis instrukcijos ir nurodymai savanoriškam kuro taupymui būsią paskelbti Energijos ministerio Donald Macdonald.

Europoje daugumas kraštų jau išvedė privalomą kuro taupymą — uždraudė važinėti automobiliais savaitgaliais, suvaržė važiavimo greitį ir pn. Arabų kraštų ministrai važinėja per Europos sostines ir žada iš paskalbėjimų ir gautų pažadų nustatyti, kurie kraštai drauginę arabams ir kuriems vertėtų alyvą tiekti. Arabų nuraminimui Europos Bendrosios Rinkos kraštai jau deklaravo, kad jie reikalauja Izraelį pasitraukti iš užimtųjų arabų žemių. Tą patį padarė ir Japonija, kuri labiausiai priklauso nuo arabų alyvos. JAV dėl viso to pradėjo nervuotis ir jų užsienio reikalų ministeris Kissingeris paskutinėje savo kalboje paagrąsino sankcijomis prieš arabų kraštus, jeigu ir toliau arabai alyvos išvežimą varžys.

Taigi, praėjo tie laikai, kai dėl ekonominių interesų prie mažai išsivysčiusių kraštų vartų atsiradavo laivynai ir marinai, kad užtikrinus didžiųjų interesus. Pasikeitė jėgų pusiausvyra, susikryžavo pačių didžiųjų interesai ir tuo pačiu atsirado galimybė manevruoti ir mažesniems... Tačiau tatau nereiškia, kad nežaidžiama su ugnimi. Jeigu Japonija ir Eu-

IŠ VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMO SESIJOS NEW YORKE

ropa pradės šalti, jeigu išsivystys pasaulinė ekonominė krizė, nedarbas, dievaži kas gali pasidaryti.

TRAPIOS PALIAUBOS

JAV ir Sovietų Rusijos susitarimu arabams ir Izraeliui primestos paliaubos tebėra labai netikros. Izraelis šaukia, kad sovietai skubotai gabena arabų kraštams ginklus ir kad karas gali atsinaujinti bet kada. Tuo tarpu nustatymas ribų, į kurias turėtų pasitraukti. Egipto ir Izraelio kariuomenės, vyksta sunkiai. Gi, pagal originalų susitarimą, gruodžio mėnesyje jau turėtų prasidėti taikos derybos!

JAMES BAY STATYBA VĖL EIGOJE

Apeliacinis teismas panaikino James Bay elektrinės projekto darbų sustabdymą, taigi vėl užia traktoriai, žemės ir sunkvežimiai, virsta medžiai ir keičiasi penktadalio provincijos aplinka. Nedaug kas išivaizduoja, kad James Bay projektas apima plotus, į kuriuos

itilptų visa Anglija, Škotija, Olandija ir Belgija. Kitaip ir būti negalėjo: negi dėl 2000 ten gyvenančių indėnų ir eskimų turėtų sustoti 8 milijonų kilovatų projektas, ypač kai pasaulyje vyksta energijos krizė.

Indėnų ir eskimų advokatai jau padavė apeliaciją į Vyriausį Kanados Teismą, tačiau ten sprendimai kartais užsitęsia metais. Quebec'o premjeras Bourassa žada rimtas derybas su čia buviais ir tam reikalui pakvietė valdžią atstovauti Joh Ciaccia, buvusį Indėnų reikalams ministerio pavaduotoją, kuris nuo to laiko turi gerą vardą indėnų tarpe.

KOMETA KOHOUTEK — NEPAPRASTAS ĮVYKIS

Šio mėnesio gale pasirodys kometa, kuri šviesės ir didės iki gruodžio pabaigos.

Mokslininkai mano, kad kometos susirofmavo prieš apie 4.5 bilijonus metų, susideda iš smulkių metalo ir akmenų dalely-

čių, laikomų krūvoj užšalusiu cheminių garų ir ledo.

Kohoutek kometa priklauso saulės sistemai ir praskries savo orbita labai arti saulės, kurios radiacijoje ji įgaus nepaprastą žibėjimą. Toldama nuo saulės, ji po truputį vėsės "šydas" — uodega nyks ir ji vėl nukeliaus į tolimas, šaltas erdves.

Ši kometa, atrodo, žemės gyventojų bus vėl matoma už kokių 10, 000 metų...

Panaudojant žiūronus, ji dar geriau matysis prieš pat saulėtekį pietryčių kryptyje. Po gruodžio 28 d. ji bus matoma tuoj po saulėlydžio — pietvakariuose.

— Egiptas ir Izraelis sutarė atskirti prie šueto 20 km. neutralios žemės ploto taikos deryboms vykdyti. Prašoma 20,000 vyrų kariuomenės prižiūrėti taiką.

Kanados vyriausybė išsiuntė kariuomenės ryšių dalinį, kuris ten tvarkys komunikaciją visai esančiai ten Jungtinių Tautų kariuomenei.

APIE SAVO KIEMĄ...

Tautiečių, kurie žvelgia į višką tarptautinį bei globalinį mastą vis daugėja. Jų perspektyva tokia plati, kad į smulkius reikaliukus jie tik ranka numoja. Jie, tarsi tie lietuviškieji mozės, žvelgia nuo kalnų į savuosius bendro likimo vargdienius. Ir patį lietuvišumą jiems teatrodė mažytis, nerelieksmingas trupinėlis, kuris vėliai po jų kojomis ir tikrai trukdo išžygiuoti į tarptautinius plotus...

Betgi noriu pabūti tuo, kuris tuos trupinėlius pažarsto. Pasidairyti po savo kiemą. Savą lietuvišką (kiti pasakys: savo geto) burti. Ir dar arčiau: Montrealio lietuvišką gyvenimą. Vis dažniau ir dažniau kitų (didesnių ir mažesnių už mus) vietovių lietuviai mus nuoširdžiai paklausa: "Argi Montrealio lietuviai tikrai tokie apklautę?" Kai žmogus bandai nustebti ir neva nuleisti juokais tokį nemalonų klausimą, jie pradeda kloti prieš tave faktus. Ir tada, žinoma, sunku ką atsakyti, sunku nesutikti, kad Montrealio lietuviškoji veikla tikrai nekokia. Jeigu Montrealyje iš tiesų yra (kaip tvirtinama kai kurių mūsų šaltinių), virš 5000 lietuvių, tai mūsų veikla, palyginus ją su kitų vietovių, yra apverktinoje padėtyje.

Pažvelkime iš arčiau į save; taip sakant, tiesiai į savo akis. Štai, parengimai arba, kaip dabar juos įprasta vadinti, renginiai.

Jeigu į juos susirenka virš 200 žmonių, tai jau tikra sensacija. Nesvarbu, ką kviesi, kokia programa, koks tikslas. Būna atvejų, kai pasirodo apie 400. Bet tai jau retos išimtys, stebuklai.

Jeigu reikia išrinkti Kanados Liet. Bendruomenės Montrealio apylinkės seimelio prezidiumą (koks šaunus ir ilgas pavadinimas apylinkės valdybos!) tai jau užsimušdamas neprisiprašysi į jį kandidatuoti. Vieni persivelkę, kiti pergudrūs, kiti perkvaill, tretį pensijos ir laurų užsiplėnę, dar kiti persidirbė ir t.t. ir t.t. ir vis veikia tos pačios pavarės, tų pačių mūcėlnikų, tų pačių, kurie (nedirbančiųjų nuomone) turi aukotis lietuvių ir Lietuva.

Lietuviškos spaudos bei knygų pardavimas tiek, kad kiekvienam Montrealio lietuviui išeitų į metus po kelis puslapius.

Šeštadieninė mūsų mokykla kasmet vis mažėja, nes net ir tauriausių patriotų vaikai dažnai jone neleidžiami, o jaunimo organizacijose tedalyvauja mažytė saujelė mūsų jaunimo. Dalis senesniųjų mokytojų užsispyrusiai laikosi "nepriklausomybės laikų" dėstymo metodu, kitaip tariant, nė iš tolo nenori nei susipažinti, nei pritaikyti naujesnių pedagogikos atsiekimų, kuriuos mūsų vaikai lengviau suprastų ir kurie padarytų jiems liuanistinius dalykus patrauklesniais.

VILNIAUS 650 m. sukakties minėjime Chicagoje, Jaunimo choras, diriguojamas muz. F. Strolos, išpildo programą. Nuotrauka M. Nagio

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laišškai, atgarsiai

AR MONTREALIS MIRŠTANTI LIETUVIŲ KOLONIJA?

Pagal statistikos duomenis Montrealyje turėtų gyventi virš 5000 lietuvių?

Kai skaitai kronikas lietuviškuose laikraščiuose, gaunasi geras išpūdis apie lietuvišką veiklą

Turime ir savo savaitraštį. Didelė dauguma entuziastingai sutinka, kad Kanadoje būtinai reikia dviejų lietuviškų laikraščių; bet kiek mūsų laikraščio "Nepriklausoma Lietuva" remia ir skaito?

Kadaise garšiai juokėmės iš senesniųjų ateivių dalkomos lietuvių kalbos. O gi dabar kiek tų išprususiųjų mūsų tarpe jau visai nesivarždami "fiksina paipas belsmon-te"?

Kelios dar gyvos organizacijos ir ansamblis tikrai tėra kelios kregždės, kurios Montrealio lietuviybės pavasario neatneš. Ir abi parapijos, kaip patys gerai žinome, tikrai nebujoja ir nekles-ti. Kažkada (o, kaip seniai!) iškelta Lietuvių Namų mintis seniai palaidota ir, tikriausia, sutrūnijusi.

Taigi, montrealiečiai lietuviai, kai mūsų kas nors kitose vietovėse nekukliai paklausa: "Ar Montrealio lietuviai tikrai tokie apklautę?" ką, neišsisukinėdami ir padėję ranką ant širdies, galima jiems atsakyti?

Henrikas Nagys

Montrealyje. Ten yra daug inteligentijos, tituluotų žmonių, profesionalų, mokytojų, žurnalistų, studentų ir pn., veikia 2 liet. parapijos su žinomo vardo kunigais ir kt.

Kyla klausimas kodėl lietuviškas laikraštis be pastovaus redaktoriaus, ir sunkiai išsilaiko? Be lietuviško laikraščio veikla dar labiau sumenkėtų.

Gal reikėtų "N. Lietuva" tapti visų lietuvių laikraščiu, ne vien valstiečių liaudininkų palikuonių interesams, daugumoje, tarnauti. Iš tikrųjų "NL" su J. Kardelio mirtimi pasikeitė ir tapo bendru lietuvių laikraščiu.

Negyvenant Montrealyje, sunku nuspėti, kodėl "NL" silpnėja ir gali sunykti?

Nuo Montrealio lietuvių vien geros valios ir pasiaukojimo, bendradarbiavimo, "NL" neatsistos ant tvirtų kojų.

J. Kelmas

Toronto.

P.S. Kiek šiai redakcijai žinoma, su red. J. Kardelio mirtimi koks nors specialus ryšys NL- vos su Valstiečiais- liaudininkais pasibaigė. Šiuo metu ši partija NL- vos nedarbuoja ir jokių nurodymų bei pagidavimų neduoda.

Red.

LIETUVA YRA NE RYTŲ EUROPOJE

Gabi žurnalistė p. Jūratė Stankutė-DeRasales, gyvenanti Columbijoje, Pietų Amerikoje, tikrai idomiškai rašo apie Rytų Europos geopolitinę padėtį (žiūr. "Dirvos" š/m.

69-79 numerį). Dabar vakaruose, girdi, kalbėti apie Rytų Europos geopolitinę padėtį yra lyg neaktas. Tai būtų tas pats, kaip priminimas nemalonių dalykų, apie kuriuos jau niekas nenorės klausyti. Iš tolimesnių p. Stankutės išvedžiojimų lyg pirštusi išvada, kad ir Lietuva ir lietuviai priklauso Rytų Europai ("Dirva" Nr. 70 ir 72).

Neketinu p. J. Stankutės samprotavimą Rytų Europos klausimu visumoje nuginčyti, tačiau yra būtina patikslinti tas vietas josios straipsnių, kur ji kalba apie Lietuvą. Juk tikrumoje Lietuva yra Centro Europoje ir fiziškai — geografiniu atžvilgiu ji priklauso Baltoskanijos regionui, kuris apima Pabaltijį, Suomiją ir Skandinaviją. Centrinis visos Europos taškas yra ten, kur 54% šiaurės platumas lygiagrečiai kerta 25% rytų ilgumos dienovidį. Šis taškas kaip tik yra Vilniaus srityje prie RODŪNIO. Nuo šio taško yra lygus — tas pat atstumas — iki Urabo ir Pirėnėjų, nuo šiaurinės Norvegijos ribų iki pietinės Graikijos pakraščio. Tai gi Lietuva yra vidurio — Centro Europos šalis, o ne Rytų.

O jau kultūriniu atžvilgiu Lietuva priklauso Vakarų Europai, su kuria ją riša seni saitai. Juk Vilniaus universitetas, kurio pradžia siekia 1579 metus, įkurtas pagal Vakarų

(Nukelta į 13 psl.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje — \$7.50, visur kitur — \$8.00. Rėmėjo prenumerata — \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonei. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

Šuradus atsakymą į tai kas yra tie "bajorai", pagnagrinėje "Lietuva" žodžio kilmę, radom, kad Vakarų šaltiniai nurodo jį kilus iš kovos vieneto. Ar toks aiškinimas pasitvirtintų ir pas mus? Ką gi bendro turi šie du žodžiai?

Lietuvime šiuo reikalu pasisakyti mūsų istorikui S. Daukantai (1793-1864): "Tie, kurie į karą traukė ūkio (valstybės) nuo neprietelių ginti, vadinosi vyčiai (nuo žodžio vyti, t.y. ginti), kurie neprietelius ujo iš savo ūkio laukan. Tie vyčiai žemaičių raštuose žemlomis yra vadinami, jog už savo žemę, kurią dėvėjo nieko nemokėdami turėjo pavoju radusis į karo žygi traukti. Tų žemlionių buvo kitą kartą didelė daugybė Lietuvoje ir žemaičiuose, kurių daug paskui Jomylistos (didikai) panaikino ir pavergė... Tokia daugybė, sako, jų kitą kartą buvusi, jog iš vieno mažo pavieto, kaip yra Palangos pavietas, daugiau nei 2000 raitų Vyčių, o pėčiųjų 5000 ar 6000 į karą traukdavo. Šiandien likusieji vadinasi bajorais, taip pat be kokios šviesybės, nebežina patys kuo kitą kartą buvę ir kuo šlandien yra, kas kartą spaudžiami ir naikinami." (Istoryje Žemaityska)

Ar galima rasti geresnį Karolio Didžiojo lietuvių, žemės bajorų, aprašymą? Ablejų socialinė santvarka identiška. Net ir mūsų karalius Jogaila tai mums patvirtina. Jo 1387 m. duotoje privilegijoje Lietuvos bajorams jis laiduoja jiems teisę ir toliau karo žygi traukti "secundum veterum usum Pogoniae" ir užtikrina jiems, kaip ir Karolis, žemės nuosavybę, uždedamas tik pareigą statyti, kur reikalinga, gynybos pilis.

Tas privilegijoje pabrėžtas "karo vedimas pagal senovinį pagaunio (vyties) paprotį daug ką reiškia, kaip sako p.C. Gedgaudas (Mūsų Praelties Beieškant):

Visų pirma, bajorai "liaudai" arba "vyčiai" ko-

vos savo pulku, savo "vėllava", savo karvedžio (vėllau maršalkos) veda mi, o nebus mobilizuoti ir išmėtyti įvairiuose karaliaus daliniuose.

Antra, senovinė Pagaunios - Vyties tradicija liepė iš pasalių išbrovusi ir grobiu nešina priešą greitotos raitijos vėllavomis pavyti, pagauti, sunaikinti. Iš šių dviejų tos pat esminės reikšmės veiksmazodžių kilo mūsų VYTIES, o slavų POGONIA vardai. Tą senovišką "pagonių" šaknį vakarų kalbininkai jau senai konfiskavo, kildindami ją iš lotynų "paganus" - žemdirbys. Bet arčiau tą etimologiją išnagrinęs, pasirodo, kad romiečiai to žodžio nesugalvojo: jie neturi jam veiksmazodžio. Paprastai jie ardavo savo laukus pagautais kare belaisviais, taigi, "pagauniais", o tų belaisvių dauguma buvo šlaurės, prūsų kilmės. Be to, kildinant tą šaknį iš lotynų kalbos, susidaro nesąmonė, bandant pateisinti jos atsiradimą toli Rytuose, pas slavus, nes tie juk lotynų kalbos nevartojo. Aiškiai ir neginčijamai slavai savo "pogany" išvedė iš jų kalboje esamo veiksmazodžio "pogoniti" (pagauti).

Trečia, kai Dluogošas su nustebimu išgiria jotvingių drąsą, "kurie nedvejojami dešimčia vyrų puola šimtinę", tai jis visai nepramato, jog aprašo ŠVENTOS VYTIES "senovinio papročio" garbės dėsni. Mūsų Vyčiai niekad nebėga. Ta "mirties pulkų" tradicija būdavo daugelio

vėlesniųjų karinių dalinių perimta. Vengrų, vokiečių, rusų (ir net šlandien Izraelio žydų) armijos turėdavo keletą tokių elito vienetų (juodieji mirties gusarai, ulonai ir pan.). Ginklavimo ir skaičiaus persavarai 12-me amžiuje pakrypus Galyčiaus ir Malapolskos naudai, iš Vakarų atvykstančių pasipilėškauti kryžiaus karo atėjūnų dėka, jotvingiai vistiek juos savižudiškai puldavo, nors puikiai žinodami, jog "čia ir padės galvelės". Taip, labai garbingai, bet visai nestrategiškai besiekdami, didvyriai buvo greit ir sistematiškai išnaikinti.

Kitas pavyzdys. Kada Karolio liaudai prisiekdavo jį ginti iki mirties, tai anaipol nebuvo tuščias žodis (Žiūr. Rolando Giesmė, kur aprašoma, kaip žuvo visas Karolio ariergardas, baskių užpultas. Armijos sudėtyje išvardinti ir liaudų, bei prūsų pulkai).

Vyties "senovinį paprotį" randame ir Lietuvos Statute XIV, 9) žirgo, senovėje švento gyvulio, vagystės atveju. Tučiuojau sušaukiama kaimynų talka ir vejamas pėdomis, o jei jos nuveda į kitą sodžį, tai ir šio gyventojai privalo prisidėti arba, atsisakius, sumokėti nuostolio vertę.

Kaip kovėsi Vyties kariai? Tai buvo anų laikų fronto pralaužiamoji jėga. Šarvuoti nuo galvos iki kojų, ant didžiulių taip pat šarvais apkaustytų žirgų, jie prilygo šių dienų tankų daliniam (palygink Izraelio kovas su Arabais, ar vokiečių prieš rusus). Mušin susirikiuodavo ypatingai tvarka - "suveinia". (Nei slava,

Kai Aukščiausias Tvėrėjas pasaulį tvėrė, be abejonės, dail. Dagio dar nebuvo. Bet, va, didelės fantazijos dėka, dail. Dagys ėmė ir atsekė-atkūrė visa, kas ir kaip tada buvo...

Mūsų torontietis skulptorius ir dailininkas /tapybine prasme / Dagys, /vardo jis nemėgsta naudoti prie savo kūrybos darbų, nori būti-tik Dagiu /, iš biblinės srities

nei vokiečiai, to žodžio nesuprasdami, pritaikė savo saskambius "svinja" ir "šveine". Priekyje stodavo tik vienas, stipriausias milžinas. Už jo pečių jau du, beveik jam lygūs, už jų vėl trys, - ir taip toliau, draugonė susiglaudavo aštriu kaip kirvis smaigaliu, išsiplėsdama tolydžio į šonus viską griaušančia kyliu. To žirgų, raitelių ir geležies didžiulio svorio masė išbėgėdavo, kiek tik įkabindama, ir smogdavo į parinktą taikinį taip, kad "laukai ir girios nuskambėdavo"... Aišku, tokio dūžio lengvesni raiteliai, o ypač pėstininkai, fiziškai nepajėgė atlaikyti. Taip Lietuvos Vyties pulkai, atjoję atvaduoti turkų apgulto Vienos miesto, perskrodė šimtatūkstantinę jų armiją nuo galo iki galo, išgriovė visą centrą kaip viesulas. Toks žygis turėjo net nusistovėjusį posakį: "pervaziuoti prieš pilvais". Štai kaip gynė mūsų žemę ŠVENTOJI VYTIS, kurios atvaizdą nešiojame mūsų valstybės ženkle.

(Žiūr iliustraciją).

(Bus daugiau).

yra sukūręs itin platų skaidrinių vaizdų ciklą, kurį būtų galima pavadinti: "Nuo pasaulio sutvėrimo iki savo paties/Dagio/laikų". Taigi, savo fantazijos vedinas, dail. Dagys-patapo tarytum bibliiniu Dagiu...

Kaip visa tai atrodo - kiek žemiau šiame rašinyje, o dabar - iš kur ir kaip tai patirta.

Šių metų pradžioj dail. Dagys ruošėsi vykti į Chicagą su savo dailės darbų paroda. Prieš susipakuodamas savo milžiniškąjį kūrinių lobį-skulptūras, reljefus ir dalį tapybinių darbų, jis pasikvietė mane su kitu plunksnos darbo bičiuliu - kitu Pranu, tik ne Alšėnu, bet Basčiu-Imsriu, tarytum spaudos konferencijai į savo namus ir mums aprodė, ką dailininkas veikia, ką kuria ir kokiomis godomis - godėmis gyvena. Jo visas namas Toronte, 78 Chelsea Ave., - tarytum dailės darbų muziejus. Daugiausia - tai skulptūros, bet nemaža esama drožtinių reljefų, o taip pat ir tapybinių darbų. Šalia visa to - dar ir naujausias jo kūrybinis darbas - tai fantastinis skaidrinių vaizdų biblinis ciklas, kuris ta proga, šviesografo pagalba ekrane, buvo mums parodytas su kolega Basčiu, po to dar priduriant ekrano vaizduose savo eilę skulptūrinių ir reljefinių vaizdų.

Kaip visa tai atrodė? - Sakčiau, - fantastiškai ir, kartu, patraukliai - smalsumą kellančiai. Pirmiausia - Dievo sutvėrimta žemė. Be jokios gyvūnijos, be žmonių, be augalų, be žvėrių ir gyvulių. Tai - reljefas, su kažkokiais / gal ir psichadeliško turinio / brūkšniais, ryškiomis, akį režiančiomis, spalvomis.

Toliau - jau augalų ir gyvių tvėrimo procesas, jų formavimasis, kartais dalimis - kur galva, kur kojos ir kitos kūno dalys, kartais - vientisinis gyvis, tik dar - menkai apiformintas, primityvus.

Pagaliau, jau žmogut atsiradus, atselt, Adomui, (Nukelta į 12 psl.)

SERMAČIŲ draugonė atakuoja "Suveinia" (kyliu).

(Trojano kolonos detalė Romoje, 105 m. po Kr.)

VLIKO SEIMO ĮVYKSTANČIO ŠI SAVAITGALĮ TORONTE
PROGA, PERSPAUSDINAME IŠ "AKIRACIŲ" Nr. 33 ir 36
V. RASTENIO IR J. AUDĖNO BŪDINGUS PASISAKYMUS.

YLA

Stambi juoda antraštė Europos Lietuvio pirmojo puslapio pirmoj vietoj: Vlikas informuoja. Negi prašliausi abejingai pro tokį imperatyvų dėmesio reikalavimą. Pasirodo, tai E. biuletėnis, jau keliuose laikraščiuose matytas papasakojimas apie rutininį, kas pora mėnesių sukviečiamą Vliko tarybos posėdį. Tik antraštės kitur buvo ne tokios įtaingos. Tai ir skaitau dar kartą, šį kartą daug atidžiau:

„...Pranešėjas išryškino visą eilę svarbesnių (Vliko) Valdybos veiklos bruožų tarptautiniame gyvenime, į kurį Vlikas vienokiu ar kitokiu būdu buvo įsiterpęs... Arabų pasaulis pradėjo kovą prieš sovietinį komunizmą... raudonoji Kinija greitu laiku gali turėti pasaulio tvarkytojos vaidmenį... Sovietijoje pagrindis gyvai reiškiasi... Baltijos tautoms atsiveria naujos galimybės... Dėl to mums tenka dar labiau budėti ir veikti... Vliko valdyba pasiuntė raštus visoms arabų vyriausybėms... Kudirkos įnašas (Simo Kudirkos ginčas su teisėjais) būsimajame Vliko seime Detroite numatyta visapusiškai apsvarstyti bei padaryti toli siekiančias išvadas (kažkodėl gerą pusmetį nudelstas)... Tarpparlamentinės Sąjungos konferencijos eigai stebėti ir žinių apie Lietuvos okupaciją tenai paskleisti Vlikas buvo paskyręs savo atstovę, ir ji buvo aprūpinta reikiama informacine literatūra (Skamba, lyg atstovės paskyrimu ir tik jos aprūpinimu viskas būtų ir pasibaigę)... Vliko atstovas Australijoje dėjo daug pastangų, kad ateinančiais metais ruošiamame festivalyje dalyvautų ne iš okupuotų kraštų atkviesti menininkai bei sportininkai, o iš laisvojo pasaulio atvykę (kažin, ar bent kiek sėkmingos, ar tuščios išėjo tos pastangos?)... Ir t.t., ir t.t.

Ajajai, tai ne juokai — sekt atidžiai tarptautinius įvykius ir į juos įsiterpinėt. Anava, turėjom tikrą savo valstybę, tikrą valdžią, ir mūsų Augustinas Voldemaras ar Vaclovas Sidzikauskas anuomet Ženevoj sukojos, nešiodamies kišeninį balsą, tolygų su Aristide Briand'o ar Anthony Eden'o. O tų didžiųjų žvilgsnis į mūsų pastangas įsiterpt vis kažkaip nuslysdavo per viršų, nė viršugalvių beveik neužkliūdamas... Tai ko gi norėt iš egzilo, tremtinio, pabėgėlio, benamio Vliko pastangų... Gal bent, kad perlengvai nepasidavinėtų savo „toli siekiančių išvadų“ toli siekiančio poveikio iliuzijoms.

Anot a. a. Pulgio, ai gaidau, seniai žinau, kad kai tik kiek skeptiškai prasitari apie Vliko (ar kurio kito didžiulio veiksnio) veikimo dydį, bematant gauni nihilisto, niekintojo, griovėjo, tautos priešų talkininko ar stačiai Balio (Jono, dr.) išrašytą komunistinių idėjų infiltratoriaus diplomą. Bet vistiek, kas bus, ko nebus, o neiškenčiu atvirai nepasipasakojęs, kad, minimąją informaciją beskaitant, prisiminė Cesevičiaus (Domo, dr.) kadaį pasakotas jo vaikystės laikų Lietuvos kaimo vaizdelis.

Prieš pat Pirmąjį karą, vienkiemiais dar neišsiskirsčiusiame kaime, vėlyvos žiemos subatvakarį keli ūkininkai buvo suėję pas vieną iš kaimynų papypti ir pasišnekėt. Pasiėny ties durimis ant dugnu viršum apversto kibiro sėdėjo piemenukas, galukaimio trobelėj gyvenančio bežemio vaikas. Laimingas, kad šeimininkė neišsiuntė namo ir leido pabūt tokiam jo akyse be galo svarbiame susirinkime, klausėsi prasižiojęs, kaip didieji kaimynai kalbėjosi apie pasirengimus artėjančio pavasario darbams. Visi rengėsi važiuot pas garsiausią apylinkės kalvį: reiks ne tik arklius kaustyti, bet ir arklius, ir akėčias, ir vežėčias susitvarkyt. Vienas žadėjo tiek ir tiek noragų kaldintis, kitas apie kokią tuziną naujų ratlankių kalbėjo, trečias netik darbinės vežėčias, o ir lineiką — šventinį vežimą žadėjo ištaisį apskaustyti. Bežemiai berniukščio tėvai neturėjo nei arklio, nei arklų, nei akėčių, nei vežėčių, nei kitokių padargų, kuriuos reiktų kalvėj

REIKALINGA IR „YLA“

(Yla, AKIRACIAI, nr. 9/33, 1971)

V. Rastenis atodairos skiltyje Akiračių 9(33) numeryje VLIKO delegatės įsiterpimą į Tarpparlamentary konferenciją Paryžiuje, kaip ir nepriklausomos Lietuvos laikais Ženevoje Augustino Voldemaro ar Vaclovo Sidzikausko įsiterpimus tarp didžiųjų — Briando ar Edeno, prilygino iš bežemio trobelės į kaimo kalvę atbėgusio piemenuko įsiterpimui į susirinkusių ūkininkų šnekas apie mašinų bei padargų taisymus ir pavasario ūkio darbus. Visa tai ką ūkininkai kalbėjo, piemenukui buvę labai įdomu. Pagaliau jis pasakęs kalviui: „Dėde, ir mes šiemet ylą kalsim!“

O vistiek, šiuo savo įsiterpimu į ūkininkų kalbas, piemenukas atkreipė į save ūkininkų dėmesį ir jie, „nuolankiai šyptelėjo“. Atseit, visi „didžikiai“, kas jie bebūtų, panašiai pasielgia su „mažiukais“.

Kai VLIKO atstovė įsiterpė į konferenciją ir jos dalyviams padalino VLIKO paruoštą antisovietinę literatūrą, vieni ją priėmė susiraukę, kiti su šypsena, treči — rodydami gana rimtą veidą, o JAV delegacijos pirmininkas kongresininkas E. Dervinskis su pilnu pasitenkinimu ir nuosirdžia padėka.

Prieš porą metų susitikau iš Lietuvos į New Yorką atvykusį savo gerą pažįstamą, labai aukštos inteligencijos asmenį, kuris gerai žinojo mano visuomeninę padėtį ir patį VLIKą. Tarp kitko jis ir klausia: „Ar jūs manote kada nors išlaisvinti Lietuvą iš sovietų?“ Aš jam atsakiau, kad mes esame ir būsimė Lietuvai labai reikalingi ir daug padėsime pavergtajai tėvynei išlaisvinti. Pateikiau jam ir pavyzdį iš ne taip jau tolimos mūsų tautos praeities.

Po 1831 ir 1861-63 metų nepasisekusių sukilimų daug lietuvių ir lenkų pabėgo į užsienius. Pabėgėliai lenkai susiorganizavo, o organizuotai ilgai ir plačiai jie garsino Lenkijos bylą. Pabėgėliai iš Lietuvos įsiliejo į lenkų eiles ir jie drauge su lenkais garsino Lenkiją, o Lietuvos — niekas. Atėjus sprendžiamajai valandai atstatyti nepriklausomybę (1917-1919), Lenkiją žinojo visas pasaulis ir ji greitai buvo pripažinta. Tuo tarpu Lietuvai, iki jos nepriklausomybės įvairių „didžiųjų“, buvo pripažinta, teko daug ir labai sunkiai kovoti. Todėl dabar mes turime eiti anuo lenkų eitu keliu.

VLIKas, tvirtai stovėdamas ant Lietuvos valstybės atkūrimo pagrindų, kaip ligi šiolei, taip ir toliau ir dar toliau, turės saugoti Lietuvos valstybės atstatymo idėją ir dėl jos be pertraukos kovoti. Kita mūsų emigrantų didžioji idėja, lietuviybės išlaikymo idėja, jei neužplūs nauja ateivių banga, pamažu bledama, gali išnykti, bet valstybinė idėja — neišnyks. Tai rodo praeities faktai, kad žmonės, ir savo tėvų kalbos nebemokėdami, padeda daug pastangų Lietuvos valstybei atkurti.

Todėl nors laikui bėgant VLIKo forma gali būti ir kitokia negu dabar yra, bet jo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo idėja, iki ji bus įgyvendinta, neišnyks: POLITINIAI VALSTYBINIO IDEALIZMO ĮVAIRIOSE MŪSŲ BŪSIMOSE KARTOSE NEPRI-TRUKS NIEKUOMET.

J. Audėnas

taisyti ar kaustyti. Bet jam, besiklausančiam kitų taip rimtai ir įdomiai kalbančių apie tokius didelius dalykus, kurie turės dėtis visoje apylinkėje žinomojoje kalvėje, atrodė — štai kur tikras gyvenimas! Ir parūpo, neiškenčiamai parūpo ir jam, mažiukui, pasijusti nors kiek tame gyvenime dalyvaujančiam: jei ne į patį gyvenimą, tai bent apie jį kalbą apie jį įsiterpiančiam. Sugavo spragą didžiųjų kalbų ir sako, kreipdamasis į paskutinį kalbėjusį, žinoma, kad ir kiti gerai girdėtų:

— Dėde, ir mes šiemet ylą kalsim!

Visi dėdės žvilgterėjo į mažylį, nuolankiai šyptelėjo ir ėmė toliau kalbėti apie stebules, ašis, dyselius ir kitokius, vis už ylą daug didesnius dalykus... Bet bežemio vaikas vistiek jautėsi kaip ant mielių pakilęs, nesgi ir jis įsiterpė į didžiųjų kalbą, bent su yla.

EVANGELIKŲ LIUTERONŲ SUSIRINKIMAS VOKIETIJOJ

Liuteronų pasaulinės tarnybos vyr. vokiečių komitetas kiekvienais metais Vakarų Vokietijoje ruošia Liuteronų Bažnyčių tremtyje kunigų ir darbuotojų teologinio pasiruošimo suvažiavimus.

Šiemet suvažiavimas vyko nuo spalio mėn. 15 ligi 19 dienos "Auf dem Hesselberg" Bavarijoje, Evangelikų liuteronų aukštesniojo laudies mokykloje. Suvažiavimui ir šiais metais vadovavo ilgametis liuteronų pasaulinės tarnybos vokiečių vyr. komiteto įgaliotinis, Bažnyčios tarėjas kunigas dr. Ernst Eberhard iš Štutgarto, kuris jau 14 metų su viršum rūpinasi liuteronų Bažnyčiomis išėivijoje. Dalyvavo apie 50 estų, latvių, lietuvių, lenkų ir vengrų liuteronų kunigų ir Bažnyčios darbuotojų. Lietuvių grupę sudarė kunigai senjoras A. Keleris iš Bremeno, garbės senjoras A. Gelžinis iš Braunschweigo, vicesenjoras Juozas Urdzė iš Bad Godesbergo ir Mikas Klumbys iš Barntrup, bei Bažnyčios darbuotojai — Fr. Šlenteris iš Bremeno, Kurtas Klumbys iš Hamburgo, Marija Killenė iš Sindringen ir mokyt. Fr. Skėrys iš Mannheimo.

Atidarymo pamaldose kunigas dr. Eberhard prisiminė ir pagerbė šiais metais mirusius tris evangelikus liuteronus kunigus išėivijoje, tarpe jų ir kunigą Julijų Stanaitį. Po pusryčių buvo nagrinėjama Biblija.

Po pusryčių buvo nagrinėjama Biblija.

Po kasdieninio Biblijos nagrinėjimo buvo skaitytos šios paskaitos: "Parapijos išėivijoje tarp geto (užsidarymo) ir nutautėjimo". Buvo du referatai. Abu nušvietė tą temą iš latvių ir vengrų Bažnyčių perspektyvų.

"Bažnyčia tarp jaunimo ir senimo". Ta tema kalbėjo du referantai: latvis diplomuotas psichologas Beržins jun., ir kunigas Walther iš Hesselbergo. Abu referantai yra susirūpinę, kad šių laikų jaunimas tolinasi nuo bažnyčios.

"Socialinė atsakomybė ir asmeniškasis liudijimas". Pirmą referatą skaitė socialinis direktorius dr. Guth iš Nuernburgo ir kunigas Juozas Urdzė iš Bad Godesbergo. Pirmas referantas kalbėjo daugiau apie socialinę atsakomybę visuomenės atžvilgiu, o antrasis apie asmenišką liudijimą, pagrįstą Biblija.

Vieną vakarą direktorius dr. Wiegeler pabrėžė formavimą apie evangelikų aukštesniosios laudies mokyklos išikūrimą. Tenai vyksta visokie seminarai suaugusiems, ūkininkams ir ūkininkėms, Bažnyčių suvažiavimai, Bažnyčių darbuotojams, poilsio dienos tėvams, kursai jaunimui namų ruošai ir audimas, mergaitėms, specialūs kursai jauniems vyrams ūkininkų padėjėjams, vargonų ir pučiamųjų instrumentų grojimas ir t.t.

Visi tie kursai ir seminarai tęsiasi ir šiame (Nukelta į 12 psl.)

Iš k. vicesenjoras kun. J. Urdzė, reik. v. jas F. Šlenteris, garb. senj. kun. A. Gelžinis, M. Kilienė, senj. kun. A. Keleris, K. Klumbys, Pasaulio Liut. Sji. gen. sekr. V. Vokietijai kun. V. Rastenis W. Hirschmann, kun. M. Klumbys ir mok. Fr. Skėrys.

NEPRIKL AUSOMA LIETUVA

SEINŲ LIETUVIAI IR BAŽNYČIA

Palyginant su prieškariniais laikais, dabartinės Lenkijos valdžios elgesys lietuvių atžvilgiu tapo gana padorus, išskyrus spaudos klausimą. Bet ar atsiirado bent kiek žmoniškumo lenkų bažnyčioje? Čia ir yra skaudžiausioji vėta lietuvių gyvenime.

LAUK IŠ SEINŲ KATEDROS!

Po ilgų persekiojimų, Seinų lietuviai buvo įleisti į katedrą — savo tėvų statytą — bent kaip kampionai. Tai įvyko karo metu ir tai tik Lomžos vyskupo netekus savo gailios karo sąlygose. Lietuviams buvo leista turėti savo pamaldas savo pačių bažnyčioje. Vos tik karas pasibaigė, jie vėl buvo iš savo bažnyčios išguiti.

Lomžos vyskupo akyse, lietuvių Seinų parapijė nėra. Bent neturėtų būti. Pagal vokiečių — rusų 1940 m. sutartį, Suvalkų krašto lietuviai tapo pasmerkti išgabenti į Lietuvą. Tos Hitlerio — Stalino sutarties dėka, lietuviams išnykus, vyskupas turėjo tekti jų katedra. Buvo ko apsidžiaugti. Kai du dideli ponai dalijasi grobį ir trečiajam, mažesniui, šis tas tenka — bent pagrandai. Bet vyskupo džiaugsmas nebuvo tobulas, kaip ir daugumas šios žemės džiaugsmų. Dides-

nė dalis Seinų lietuvių užsispyrė nevažiuoti į Lietuvą. Ir nevažiavo, nors buvo vokiečių surinkti ir išlaikyti kartais po kelias savaites. O daugelis ir išvažiavusiųjų vėliau sugrįžo.

JALBZYKOWSKIO STRATEGIJA

Lomžos vyskupas, matyt, vartaujasi netiek keturiomis evangelijomis, kiek Šv. Tomo evangelija: jei nepamatyti tų chlopų savo akimis, netikėsiu.

Bet pamatyti lietuvius lenkų vyskupo akimis nėra lengva, kitaip tariant, yra lengva jų nematyti. Tame nematyme ir glūdi Jalbrzykowskio strategijos gudrybė.

Valdydamas per tiek metų Vilniaus arkivyskupiją, Jalbrzykowski užgrobė daug lietuvių bažnyčių, vis sugebėdamas nematyti jų pačių. Gavęs daugybę skundų ir prašymų dėl lietuviškų pamaldų, atvažiuos, būdavo, įsiai kokią nusavintą lietuvių bažnyčią, užtęs kiek galima ilgiau priėmimo ceremonijas, užsiims klebonijoje visokiais klausimais, visokiais reikalais. Vakarp, numanydamas, kad jau visi chlopai išvaikščiojo karvių šerti ir melžti, liepdavo sušaukti visus tuos, kurie nori lietuviškų pamaldų. Balas tyruose šaukiančio. Tik keliolika gyvų dvasių. Kiti visi jau

seniai namie. Tat atlaikydavo pamaldas lietuviškai, pasakydavo pamokslą apie dangišką teisingumą. Kiekvienam turėjo būti aišku, kad negalima, dėl tokio mažo skaičiaus, leisti pamaldas Dievui sunkiai suprantama kalba. O po to — į kitą užgrobą bažnyčią skelbti Dievo teisingumo.

PALIKITE VISĄ VILTĮ

Jalbrzykowski ir Lomžos vyskapai, tokio sielų vadavimo dėka, yra daugiau lietuvių atstūmę nuo tikėjimo, negu ateizmo muziejai. Žmogui sunku darosi laukti teisingumo iš Daugans, kai čia žemėje ji skelbia neteisingi sielų ganytojai.

Visi tie prašymai ir skundai, siūsti per beveik 30 metų Lomžos vyskupui, nieko nepadėjo ir nėra nė mažiausios vilties, kad jie kada nors ir kuo nors padėtų. Lenkų vyskupams neprieinant dabar prie buvusio Jalbrzykowskio sosto, teliko tik dvi institucijos kur lietuviai negali turėti jokios vilties: Lomžos vyskupo rūmai ir Dantės pragaras. Dantės pragare yra mažiau dvideidiškumo. Ant jo vartų stovi bent parašas: "Palikite visą viltį, kurie čia įeinatė". Taigi abi tos institucijos yra lygiai vengtinios.

(Pabaiga kitame nr.)

Punsko licėjaus salėje šių metų pavasarį įvyko "tarybinių dainų konkurso" apskrities turnyras. Konkursą laimėjo Punsko Lietuvių kultūros namų estradinio ansamblio vokalinė-instrumentinė grupė, kuriai vadovauja Antanas Sliužys. A. Pečiulio nuotraukoje Punsko licėjaus dainininkės konkurso metu.

VLIKo seimas posėdžiaus Toronte

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimo sesija
1973 m. gruodžio 1-2 d.d. Toronte, Kanadoje,
Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street West,
telefonas: (416) 533-9030

DARBOTVARKĖ

- Gruodžio 1, šeštadienį seimo narių ir svečių registracija — 9 v.r.
Pirmas posėdis — 10 v.r.
1. Seimui rengti komisijos pirmininko žodis
2. VLIKo pirmininko dr. J. K. Valiūno žodis
3. Malda
4. Seimo prezidiumo ir komisijų (mandatų, nutarimų ir kt.) sudarymas
5. Sveikinimai
6. VLIKo valdybos pranešimai:
a. veikla tarptautinėje politikoje — J. K. Valiūnas, pirmininkas
b. veikla visuomeniniame gyvenime — J. Valaitis, vicepirmininkas
c. sąmatos vykdymas — A. Vakselis, vicepirmininkas
7. Tautos Fondo pranešimas:
a. prel. J. Balkūnas, pirmininkas
b. A. Kuolas, Kanados atstovybės pirmininkas

Pietų pertranka 1-2 v.

- Antras posėdis — 2 v. p. p.: Paklausimai ir diskusijos dėl pranešimų
8. "Gyventojų nuteisinimas okupuotoje Lietuvoje" — prof. Br. Kaslas. Paklausimai ir diskusijos
9. "Rusifikacija okupuotoje Lietuvoje" — redaktorius Br. Kviklys. Paklausimai ir diskusijos
10. Vakarienių koncertas — 8 v.v. — Kalbės J. Audėnas, vicepirmininkas, tema "VLIKas Lietuvos pagrindyje" (30 metų VLIKo sukaktį minint)
Gruodžio 2, sekmadienį, pamaldos 9.30 v.r.
Trečias posėdis — 11 v.r.
11. "Rytprūsių ateities problema" — prof. M. Brakas. Paklausimai ir diskusijos
12. Nutarimų priėmimas
13. Sesija baigiama VLIKo pirmininko žodžiu ir Lietuvos himnu

POPIETĖ SAVUOSE NAMUOSE

Oficialiai atšventus Toronte Lietuvių Namų atidarymą, sekmadienio popietėje matosi savaimingas pasikeitimas. Jau leidžiantis laiptais į žemutinę salę pasitinka besikalbančių žmonių užesys. O atsiradus erdvioje salėje atrodo beveik visi stalai užimti. Kiek pasivėlinus pietų metui, vietos tenka net paleškoti. Apie stalus sėdį svečiai kuo nors užsiėmę. Vieni iš jų pietauja, kiti gaivina stipresniais gėrimais, o tretį vaišinas kava su pyragaičiais. Vienur kitur matosi tolimo panašumo veidas. Kažkada, kažkur matytas, gal ir pažintas, bet šiuo metu taip pasikeitęs, kad tenka raustis pasąmonėje ir spėlioti. Gal tik atvažiavus į šį kraštą? O gal iš stovyklos laikų? Bet dabar taip pakitę su prажilusiu, ar savotišką blizgesį įgavusiu viršugalviu. Tik pakalbėjus paaiški, kad tikrai būta seno pažįstamo, bet visam tam laikui visai pradingus iš savųjų tarpo. O dabar savieji namai vėl sugrąžino paklydusią sielą į jaukią pastogę, į savą lietuvišką prieglobstį.

Namų komiteto pirmininkas Jurgis Strazdas, užkopęs ant scenos, per garsialalbį praneša susirinkusiems, kad ir šįmet,

jau trečią kartą šioje vietoje bus rengiamos torontiečiams Kūčios.

Į salę įėję du vyrai atkreipia daugelio dėmesį. Jie abu stambūs tiek savo ūgiu, tiek apvalumu. Savo išvaizda jie skiriasi iš bendros lietuviškos visumos.

"Tai detektyvai", pasako Namų šeimininkas Jonas Karpis. Pakildamas nuo stalo jis dar sako, kad tie vyrai iš aludžių komisijos ateina patikrinti kaip bujoja naujai atidaryta svetainė. Karpis prisistato jiems ir supažindina pirmininką Strazdą. Visiems susėdus prie stalo, šeimininkės atskuba su pietų lėkštėmis. Valdybos pirmininkas nuėjęs į barą užsako ką nors atsigerti.

Svečiai mandagūs. Jie kalbasi ir juokauja su Namų šeimininkais. Vaišes jie mielai priima. Vienas iš jų kerta už du. Sutvarkęs padidintą porciją dešrų su kopūstais, neatsisako ir antrosios porcijos: pilnutėlę lėkštę su koldūnais. Namų šeimininko pakartotinai užsakytas stiprusis gėrimas žadina apetitą ir koldūnai bematant paseka dešras.

Prie gretimo stalo, bičiulių tarpe sėdi Vaclovas Verikaitis. Jam šiandiena ypatinga diena. Va-

(Nukelta į 12 psl.)

TILTŲ IR GELEŽINKELIŲ INŽINIERIUS

Praėjusiame amžiuje Lietuva davė nemažą gabių žmonių, pagarsėjusių už jos ribų. Toks buvo ir S. Kerbedis, vienas žymiausių XIX a. inžinierių Rusijoje.

Stanislovas Kerbedis, kaip matyti iš metrikų knygos, gimė 1810 m. kovo 9 d. (o ne 10 d., kaip kartais nurodoma literatūroje). Naudvaryje, dabartinio Panevėžio rajono Naujamiesčio apyl. Jo tėvas — bajoras Valerijonas Kerbedis čia turėjo dvarą.

Iš pradžių S. Kerbedis mokėsi Panevėžio piūjų vienuolyno mokykloje, o vėliau Kauno ir Varšuvos gimnazijose. Sešiolikmetis jaunuolis įstojo į Vilniaus universitetą. Stojamųjų egzaminų metu jį egzaminavo buvęs universiteto rektorius S. Malevskis. Dvejus metus S. Kerbedis mokėsi Fizikos ir matematikos mokslų fakultete pas profesorius Mykolą Polinskį, Antaną Virvyčių, Valerijoną Gurskį, Feliksą Drevinskį. LTSR Centriname valst. istoriniame archyve išlikę dokumentai rodo jį buvus gabų studentą. 1828 m. jis persikėlė į Peterburgo Susisiekimo kelių inžinierių korpuso institutą. Čia S. Kerbedis netrukus gavo praporščiko laipsnį. 1930 m. jis atliko praktiką prie Kasimo Ventos kanalo, kuris per Ventą ir Dubysą turėjo sujungti Baltijos jūrą su Nemunu. S. Kerbedis dirbo prie Ventos vagos reguliavimo ties Kozenhauzeno slenksčiais, o taip pat apsaugant valstybinius dvarus Kurše nuo jūros smėlio.

S. Kerbedis mokslą baigė 1831 m. ir, gavęs poručiko laipsnį, liko dirbti institute repetitorium — dėstytoju, kurio priežiūroje studentai ruošdavo namų darbus. Jis aktyviai dirbo, sudarant žymiausių Rusijos hidrotechninės ir civilinės architektūros statinių brėžinių atlasą, dėstė taikomąją

S. Kerbedis. Iš J. K. Vilčinskio „Vilniaus albumo“

mechaniką Susisiekimo kelių inžinierių institute ir Vyriausioje inžinerijos mokykloje. 1835 m. S. Kerbedis buvo paskirtas instituto statybos ir taikomosios mechanikos profesoriaus padėjėju.

Tais pačiais metais S. Kerbedis išvyko į Vakarų Europą susipažinti su geležinkelių tiesimu. Tobulinimasis fizikos ir matematikos mokslams. Ši garsioje Paryžiaus kelių ir tiltų mokykloje ir Britų mokslo asociacijoje Europoje.

Niukaslyje bei kelionės po Belgiją, Olandiją, Vokietiją, Austriją ir Šveicariją davė nemažą naudos. Grįžęs į užsienio. S. Kerbedis ėmėsi projektuoti tiltą per Nevą Peterburge, direktoriaus pavaduotoju ir turėjo kartu dėti taikomąją mechaniką projektuoti tiltus. Būdamas Anglijos Peterburgo universitete ir Kalnų institute buvo paskirtas Projektų ir pastatytų tiltų per Karališkąjį kanalą sąmatų komisijos nariu, dirbo komi-

tete geodezinių instrumentų naudojimo taisyklėms paruošti. Nuo 1849 m. S. Kerbedis atsisakė pedagoginio darbo ir visiškai pasišventė tiltų per Nevą statybai.

Ligi tol Peterburge per Nevą būdavo statomi pontoniniai tiltai, kuriuos tekdavo išardyti prieš ledonešį. Sostinei būtinai reikėjo nuolatinio tilto. Pradedant I. Kulibino vienos arkos tilto 1776 m. modeliu, buvo sukurta įvairių projektų. S. Kerbedis iš pradžių suprojektavo kabančią tiltą su dviem atramomis upės viduryje, tarp kurių būtų pakeliama dalis. Vėliau jis paruošė kitą, špižinio tilto projektą, kuris buvo patvirtintas 1842 m. Tiltas turėjo būti 8 angų, iš kurių viena — suveriamas. Sunkiausia buvo padėti pamatus atramoms. Daugelis abejojo tilto patvarumu. Aštraliūvis kunigaikštis Menšikovas sakydavo, kad jis specialiai nusisamdė butą Nevos krantinėje, jog galėtų matyti, kaip pavasarį lytys tiltą nuneš į jūrą.

Tiltas per Nevą buvo statomas paties caro parinktoje vietoje ties Kriukovo kanalu ir atsišėmė į Vasilijaus salą. Technikiniu požiūriu tai buvo sudėtingas ano meto statinys, pirmasis tiltas Rusijoje su pasukama suveriamąja dalimi. Po aštuonerių metų darbo per iškilmingą atidarymą 1850 m. lapkričio 11 d. pirmasis juo perėjo Nikolajus I su gausia palyda. Tiltu viduryje caras sustojo ir, pabučiaęs S. Kerbedį, pakėlė jį į generalolus majorus ir apdovanojo šv. Vladimiro 3 laipsnio ordinu. Tiltas buvo pavadintas Blagoveščensko, nuo 1855 m. — Nikolajaus, o dabar vadinamas leitenanto Šmidto vardu. Statybai atminti buvo nukaldintas medalis su tilto atvaizdu. Mokslų akademija S. Kerbedį išrinko korespondentu

1852 m. S. Kerbedis vėl iškeliavo į užsienį susipažinti su metalinių tiltų statyba. Jis buvo paskirtas Peterburgo — Varšuvos geležinkelio tiesimo direktoriaus pavaduotoju ir turėjo kartu dėti taikomąją mechaniką projektuoti tiltus. Būdamas Anglijos Peterburgo universitete ir Kalnų institute buvo paskirtas Projektų ir pastatytų tiltų per Karališkąjį kanalą sąmatų komisijos nariu, dirbo komi-

netoli Dublino. Čia buvo panaudotos

Tauno sistemos tinklinės geležinės fermos. S. Kerbedis nutarė tokias fermas pritaikyti savo tiltams. Jo suprojektuotas tiltas per Lugos upę (1853—57 m.) buvo pirmasis didesnis tiltas Europoje su metalinėmis tinklinėmis fermomis. Šis dviejų angų tiltas buvo žymiai didesnis už panašų vienaangį tiltą prie Dublino. Be dviejų geležinkelio kelių, tiltas turėjo pravažiuojamą viršutinę dalį.

1853 m. S. Kerbedis paruošė trijų angų tilto per Dauguvą projektą. Šiam tiltui inžinierių pirmą kartą Rusijoje numatė panaudoti metalines parabolines fermas. Tačiau geležinkelio tiesimą perėmė kita žinyba, kuri tilto per Dauguvą, o taip pat Velikąją projektus pakeitė. Tiltus per Nemuną, Bugą, Narevą ir kitas upes projektavo jau prancūzų inžinieriai.

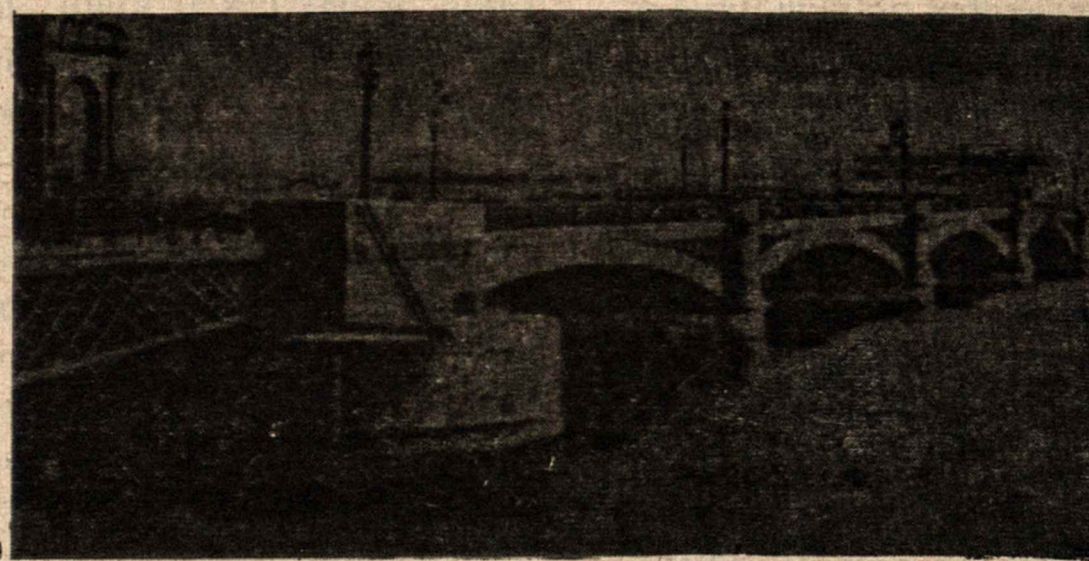
1954 m. rudenį Kerbedžiui pavedama iširti galimybes, kaip sujungti Peterburgo — Varšuvos geležinkelį su Karaliaučiaus geležinkeliu ir paruošti patį projektą. Už šio projekto techninį sprendimą Prūsijos vyriausybė inžinierių apdovanojo Raudonojo erelio 2 laipsnio ordinu. Tačiau galutinai įgyvendinti projektą, kaip ir užbaigti Peterburgo — Varšuvos geležinkelį, sutrukdė Krymo karas.

Geležinkelio tiesimo darbai Vilniaus apylinkėse prasidėjo 1857 m. gegužės 28 d. Tiesiti geležinkeliui tarp Daugpilio ir Lentvario rangovas pasamdė apie 10 tūkst. darbininkų.

Vyriausioji Rusijos geležinkelių bendrovė 1858 m. gruodžio 11 d. patvirtino Lentvario — Mergežerio ruožo projektą (galutinis šio ruožo punktas vėliau buvo pavadintas Varena ir naujai atidaryta stotis davė pradžią dabartiniam rajono centrai). Pirmasis traukinių į Vilnių iš Daugpilio atvyko 1860 m. rugsėjo 17 d. Daugpilio — Vilniaus ruožą jis pravažiavo per pusseptintos valandos. Susisiekimas geležinkeliu tarp Vilniaus ir Kauno prasidėjo 1862 m. balandžio mėnesį.

Tiesiant geležinkelius, S. Kerbedis daugiausia užsiėmė tiltų statyba, tačiau jam tekdavo spręsti ir kitokius inžinerinius uždavinius, pavyzdžiui, tunelių prie Vilniaus ir Kauno kasiimas. Tai buvo pirmieji geležinkelių tuneliai Rusijos valstybėje. Tiesa, tunelių projektų autorystės klausimu nėra vieningos nuomonės. Antai lenkų žurnalas „Problemy“ 1964 m. 12 nr. ir kai kurie kiti šaltiniai juos tiesiog priskiria S. Kerbedžiui, o, pavyzdžiui, S. Žitkovas knygoje „Biografii inžinerov putej soobščeniija“ (SPB, 1902), rašydamas apie S. Kerbedį, tunelius nuflyti. Matyt, tikrąją tiesą slepia senieji Susisiekimo kelių ministerijos archyvai.

Panerių (Vilniaus) tunelis, 430 m ilgio, buvo pradėtas kasti 1859 m. sausio 28 d. Iš pat pradžių susidurta su biraus smėlio gruntu. Pagrindinė galerija galėjo būti iškasta, tik lai-

Nikolajaus tiltas Peterburge.

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romano "Sunkiausių Keliu")

— Aš kaip žaibas, komendante, — vėl skubiai at-reportavo Steponavičius, patyręs carinės armijos eilinis.

Viskas vyko minutėmis. Kas minutė — ir naujas įvykio atsiskleidimas. Steponavičius bėgo į komendantūrą. Škirpa ir Gužas bėgo Katedros aikšte. Iš čia matė: bokšto stiebas be vėliavos. Paskui kopė į statų šlaitą. Čia buvo medžiai. Juodu slidinėjo, svirduliavo, duso. Kiekviena sekundė buvo brangi, kaip visas gyvenimas. Atrodė, jog atakuotų ir batalioną priešų, jeigu, įlipę kalnan, išvystų bokšte plevėsuojančią lenkų ar bolševikų vėliavą.

Tai buvo nuostabus simbolinio interregnumo metas, skaičiuojamas sekundėmis. Bokšto stiebas atviras kiekvienam. Kas bus pirmas?

Iš aukšto šlaito matė, kad septyni kareiviai lietuviai bėga per aikštę, link tako į kalną.

— Jeigu bėga, reiškia stiebas tuščias, — dusdamas iššvokštė Gužas. — Iš ten jie mato bokštą.

Iš tolo bėgantieji lietuviai savanoriai atrodė lyg rusų kareivių būrys: visi dėvėjo rusiškas pilksvai drumzlinas milines. Tačiau iš jų drąsaus bėgimo karininkai žinojo — tai lietuviai.

Netrukus visi suėjo prie masyvaus akmeninio bokšto. Karininkai atvarė pilies sargą, mažą ir išgąsdintą žmogelį. Jis rakino sunkias, supleišėjusias, šuvių subadytas duris. Škirpa, Gužas ir Steponavičius, nešdami vėliavą, įžengė į baugias savo skambančią erdvę bokšto patalpas. Skubiai pradėjo lipti mediniais, virpuliuojančiais laiptais aukštyn, tarsi į nuostabią varpinę, kuri kyla virš augsinių miesto bokštų. Pro kiauras, skliautuotas angas lipančiuosius puolė smarkus vėjas. Oras buvo nuostabiai vaikus, ir didžiulė miesto panorama su kiekvienu angos atsidarymu vis kito ir žėrėjo spindinčiu tolimų bokštų auksu.

Apačioje, prie pradurų pilies durų, greta medžių

kamienų, sustojo saliuoto salvei septyni savanoriai, iš kurių sąstato istorijai išliko Stasio Butkaus ir kelių kitų vardai. Jis buvo sargybos puskarininkis. Karininkas Nistelis pasidarė pirmosios sargybos viršininku.

Štai, trispalvė pradėjo kilti, kopdama į dangų, savo žėruojančiu plociu atsiskleisdama ją sutikusiam vėjui. Du revolverio šūviai sutarškėjo aukštybėse, kuriems tuojau atsakė apačioje trys šautuvų salvės. Stasys Butkus dvi salves praleido neiššovęs, nes trejus metus išsaugoti šoviniai buvo sugedę. Tačiau smagiai trenkęs trečios salvės šūvis gerokai supurtė jo petį ir pripildė jį džiaugsmu.

— Lai gyvuoja Nepriklausoma Lietuva! Valio! — sušuko vyrai.

Atrodė, kad šautuvų tūtos vis garuoja ir, įsismaginusių nori kartoti salves.

Nusileidęs iš bokšto, Škirpa tarė žodį į būrį ir įsteigė sargybos pamainą. Karininkai pasibučiavo su kareiviais, ir visi jautėsi tikrojo istorinio įvykio dvelkmėj. Jie išgyveno įvykį pakiliai, ir jautėsi sentimentaliai artimi vienas kitam.

Už trumpos valandos Škirpa raportavo Sleževičiui apie sugautą momentą iškelti trispalvę Gedimino bokšte.

— Tai mūsų ofenzyvos didybė, — sakė Sleževičius, pirma kratydamas Škirpos ranką, ir tuoj patraukęs jį glėbin pabučiuoti.

Sleževičiaus akyse buvo žiburėliai, o šypsniškus ne-suvaldomai dargė ir virpino ūsus.

Netrukus keli lenkų kariškiai priėjo prie lietuvių sargybos Gedimino kalne ir pareikalavo greta lietuvių trispalvės iškelti ir lenkų vėliavą. Lietuviai pagrasino šausią, ir tuoj pat užėmė nedviprasmišką kautynių poziciją. Jie išpėjo neartėti prie bokšto. Valandėlę pastoviniavę, lenkai nusileido žemyn.

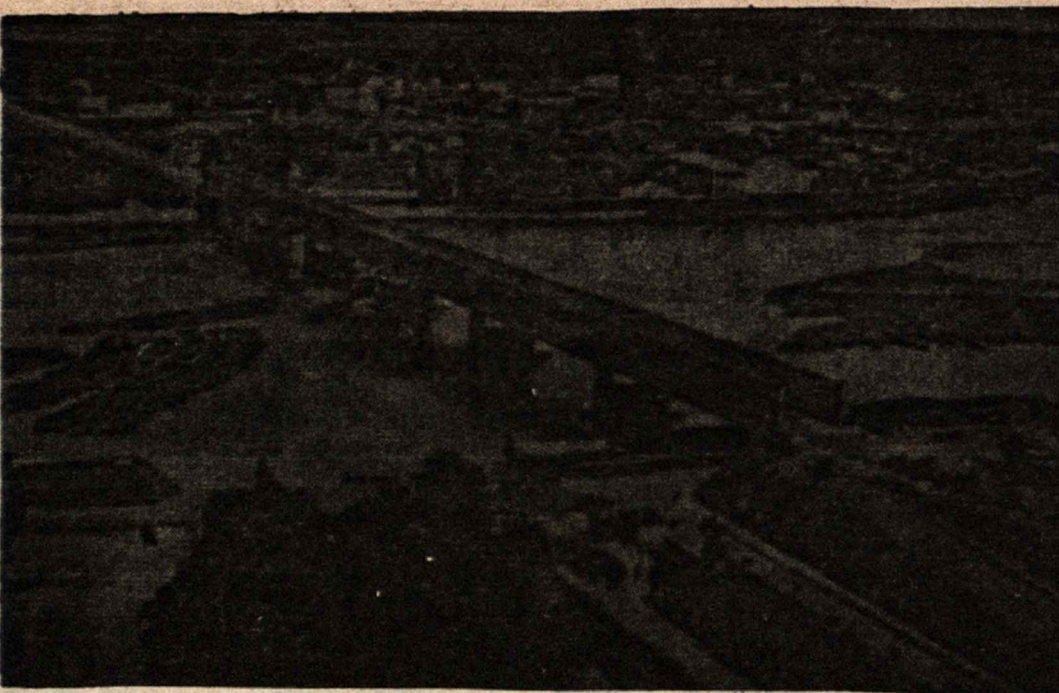
Bet Katedros aikštėje prisirinko ginkluotų lenkų vaikėzų. Jie triukšmavo, grasino. Pagaliau puolė sulaukinėti praeivius ir kratė juos, neva ieškodami paslėptų ginklų...

kantis ypatingų atsargumo priemonių: darbininkams teko slėptis už medinio skydo, o sienas tvirtinti blindazū, ne užkamšant plyšius, kad neprasisverbėtų smėlis. Pagrindinė galerija buvo baigta kasti gruodžio aštuntąją, ir kitą dieną prie tunelio įvyko iškilmės su iliuminacijomis ir muzika. Sprogdinimo darbus tunelyje atliko prancūzų ir vokiečių sprogdinčiai. Kauno tunelis, 1280 m ilgio, pradėtas kasti 1859 m. gegužės 22 d.

Abiejų tunelių pastatymas buvo laikomas dideliu įvykiu. Pavyzdžiui, į Panerių tunelio atidarymo iškilmes 1860 m. spalio 16 d. atvažiavo Aleksandras II ir svečiai — Prūsijos karališkosios šeimos atstovai, o Kauno tunelio kasimo ir geležinkelio tilto per Nemuną statybos darbus 1860 m. apžiūrėjo Rusijos sosto įpėdinis Nikolajus, netrukus į Kauną užsuko ir pats caras.

Kurį laiką S. Kerbedis vadovavo priemiesčių Peterburgo geležinkelių į Peterhofą ir Krasnoje Selo statybai. 1858 m. jis buvo paskirtas Susisiekimo kelių vyriausiosios valdybos tarybos nariu, vėliau — ypatingojo Geležinkelių komiteto nariu. Mokslų akademija inžinierių išrinko savo garbės nariu.

1860 m. S. Kerbedis vadovavo komisijai, kuri turėjo spresti, kaip geriau Nikolajaus geležinkelį per Maskvą sujungti su Nižnij Novgorodo geležinkeliu. Sekančiais metais carinė vyriausybė paskyrė jį Lenkijos karalystės geležinkelių viršininku. Gyvendamas Varšuvoje, S. Kerbedis suprojektavo nuolatinį 6 angų tiltą per Vislą ir vadovavo jo statybai. Statydamas šį tiltą, S. Kerbedis ištyrė, kad tiltas bus tvirtesnis, jeigu skylės kniedėms bus išgręžtos, o ne iškaltos. Tokių tyrimų Rusijoje niekas dar nebuvo daręs. Atramų pamatams statybai S. Kerbedis pritaikė dar nelabai paplitusį tuo metu kesoninį būdą. Tiltas buvo pradėtas statyti 1859 m., o baigtas 1864 m. pabaigoje ir oficialiai pavadintas Aleksandro vardu, bet varšuviečiai jį vadino Geležiniu, o vėliau — Kerbedžio tiltu. Tai tiltą 1944 m. susprogdino hitlerininkai. Jo vietoje, panaudojus senas atramas,

Kerbedžio tiltas Varšuvoje. Reginys į Pragos priemiestį.

pastatytas Slionsko—Dambravos tiltas. Varšuvos tilto statybos patyrimas vėliau Rusijoje buvo plačiai taikomas, statant tiltus per Volgą, Beląją, Ufą, Irtyšių, Išimą, Obę ir kitas upes. Be aukšto ordino, už tiltą per Vislą S. Kerbedžiui buvo paskirta 1500 rb. metinė pensija iki gyvos galvos; vėliau pensija buvo pakeista dvarais, davusiais per metus beveik tiek pat pelno.

1872 m. S. Kerbedis buvo paskirtas pirmininku specialaus laikinojo komiteto, kuris turėjo peržiūrėti pasiūlymus, kaip rekonstruoti Peterburgo ir Kronštato uostas ir sujungti juos su geležinkeliais. Projektas, sudarytas vadovaujant S. Kerbedžiui, išsprendė daugelį metų besitęsusią problemą. Taip gimė Peterburgo jūros kanalas.

Nuo 1874 m. iki 1883 m. S. Kerbedis dirbo prie Marijos vandens kelio sistemos rekonstrukcijos. Marijos sistema — dirbtinis vandens kelias, jungiantis Volgą su Baltijos jūra, — buvo sukurta 1810 metais. S. Kerbedžiui vadovaujant, buvo sutvirtinti ir patobulinti kanalai prie Ladogos ežero. Pažymint inžinieriaus buvimą karininku 50 metų, Susisiekimo kelių institute buvo įsteigtos trys jubilato vardo stipendijos. S. Kerbedžiui iki

gyvos galvos buvo palikta teisė parinkti kandidatus į tas stipendijas. Vėliau, po inžinieriaus mirties, į vieną vietą pirmenybę turėjo jo palikuonys, gimnazičiai ar bendrapavardžiai.

S. Kerbedis kurį laiką ėjo techninio skyriaus vedėju ir net ministro pareigas Susisiekimo kelių ministerijoje. Be to, jis vadovavo Liepojos uosto rekonstrukcijos projekto paruošimui. 1889 m., švenčiant tarnybos 60 metų, jis buvo paskirtas Susisiekimo kelių instituto garbės nariu ir išrinktas Kelių ir komunikacijų inžinierių draugijos garbės nariu. Iškilmių metu mokiniai, bendradarbiai ir gerbėjai padovanojo inžinieriui aukso medalį su jo atvaizdu. 1891 m. S. Kerbedis paliko valstybinę tarnybą, persikėlė į Varšuvą, kur ir mirė 1899 m. balandžio 19 d.

S. Kerbedžio gimtinėje dabar įsikūrusi „Pašuojo“ kolūkio valdyba. Maždaug už 1 km nuo Panevėžio — Radviliškio plento, už geležinkelio, prie Labos upelio tebestovi šiek tiek perstatyti dvaro rūmai, keletas ūkinių pastatų, jų tarpe — 1847 m. statytos arklidės, yra išlikusių retų veislių medžių.

(Iš „Mokslas ir Gyvenimas“)

toronto

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ PADĖKA

Lietuvių Namų atidarymo pokylis praėjo sėkmingai ir sklandžiai. Salė ir stalai buvo papuošti lietuvių — Bramtono gėlininkų, puošniais gėlių žiedais. Bufeto stalai buvo apkrauti lietuvių sūnėtais gražiais ir skaniais pyragais. Vadovaujant Laimai Švėgždaitei programa praėjo tvarkingai. Maloniai dalyvius nuiteikė solistai V. Verikaitis ir G. Čapkauskienė, palydimi pianisto J. Govedos. Tatai įvyko tik todėl, kad prisidėjo darbu ir kita parama daug lietuvių moterų. Nevardinant pavardėmis visoms ir visiems LN nuoširdžiai dėkoja.

LN Valdyba

● Praėjusias savaites ketvirtadieniais vyko stalo teniso pratybos. Jaunus stalo teniso žaidėjus treniravo garsus stalo teniso treneris p. Nešukaitis. Stalo teniso treniruotės LN vyks kiekvieną ketvirtadienį nuo 7 iki 9 val. vakaro.

● Lapkričio 25 d. įvyko vienuolių seselių 25 m. išikūrimo sukaktuvės, kurios veda vaikų darželį. Buvo paskaita dr. A. Paškaus ir dainavo sol. A. Simonaitytė iš Chicago.

NAUJŲ METŲ sutikimas įvyks Prisikėlimo parapijos salėje, kuri ruošia parapijos jaunimo sekcija, Wasagos stovyklos reikalams. Bilietų galima iš anksto gauti paskambinus mok. V. Tešekai : 535 - 6659.

● Lietuviška radio programa "Tėvynės prisiminimai", vedama J.R. Šimanavičiaus, vyksta pirmadieniais iki penktadienio 3:30-4 v. banga F. M. 101.

● Tylų, šventą vėlinių vakarą tarp 7-9 val. į Tamulaičių butą pro priešakines duris, išmušę stiklą, įsibrovė vagys. Išvartė visa miegamuosiuose. Pasiėmė Savings Bonds, pinigus, kur tik juos surado. Net "Piggy Bank" sudaužė. Sūnuo Vytautas buvo universitete, o tėvai bažnyčioje. Idomu, kad nei foto aparatų, nei TV, radio, nei auksinės apyrankės nelietė. Iš pirštų nuospaudų policija spėja, kad tai jaunuolių, o ne "profesionalių" darbas. Koresp.

Sleževičius gavo žinią, kad lenkai mėgino sulaikyti kelis lietuvių savanorius, nors ir žinojo, kad tai lietuvių, ne rusų, kareiviai. Beveik visi nešiojo carinės armijos milines, tačiau lietuviai segėsi trispalvius trikampius. Kai kurie jau turėjo savas kariškas kepurės su geltonais kaspinais.

— Ak, su lenkais netenka grumtis, — sakė Slezevičius. — Jų taršatis laikina. Aukos būtų beprasmės. Tikrasis mūsų priešas jau netoli Vilniaus priemiesčių.

Ir tikrai, žinios rodė, kad bolševikai jau gali apšaudyti Vilnių iš kulkosvaidžių. Pagarsėjusios „tačankos“ — sunkieji kulkosvaidžiai vežime arba rogeše — buvo labai paslankūs puolimo ginklai. Grasusis šarvuotas traukinys sustojo už Pabradės. Jis ginkluotas lengvosios artilerijos pabūklais.

Gauta žinia, kad bolševikinė darbininkų taryba pradėjo spurdėti, išeiti iš pogrindžio ir reikštis mieste.

— Vyriausybei pavojinga likti mieste, — kažkas pasakė visų suprastą ir laukimą prielaidą. — Bolševikai gali fiziškai sunaikinti Valstybės simbolį.

Dar kelias dienas prieš tai Slezevičius turėjo viltį ilgiau išbūti sostinėje. Dabar tai grėsė pražūtimi. Fiziškas Vyriausybės sunaikinimas palaidotų trapią savo valstybės užuomazgą. Žmogaus gyvybė, tokia nereikšminga valstybių kovų katalizmuose, čia įgijo simbolišką vertę. Sunaikinę Vyriausybę, bolševikai sunaikintų konkretų, gyvą Lietuvos Valstybės simbolį.

Ministerių Kabinetas, ilgai dvejojęs dar vakar, skubiai nutarė išvykti į Kauną. Slezevičius susižinojo su vokiečių ešalonų centrine. Jis žinojo, kaip tinka kalbėti su vokiečiais kariškiais. Neprašė malonės ar nuolaidų. Tonas buvo metaliniai griežtas. Jis įsakė vieną paskutinio sąstato vagoną rezervuoti Lietuvos Vyriausybei.

— Jawohl, — atraportavo stoties komendantas.

Prieš išvykdamas iš Valstybės Tarybos rūmų, Slezevičius sėdo prie didžiulio stalo ir parašė potvarkius ant Tarybos blankų. Raštvedžio nebuvo. Nebuvo galima perrašyti raštus mašinėle. Jis įsakė Vilniaus Ko-

mendantūrai likti tam tikrą laiką Vilniuje. Taip pat paskyrė Vilniaus lietuvių įgaliotiniu Mykolą Biržišką. Pranešimas skelbė:

„Išeidamas iš faktinio padėjimo, jog mūsų sostinė — miestas Vilnius — susisiekimo žvilgsniu liko atskirtas nuo Lietuvos ir jog šiuo karo metu yra būtinas reikalas ankštame sąryšyje su visu kraštu organizuoti krašto pajėgas, Ministerių Kabinetas posėdyje sausio 1 d. yra nutaręs:

1. Visą valdžią mieste Vilniuje pavesti Vilniaus Karo Komendantūrai, palikus prie jos atskirų ministerijų įgaliotinius,
2. Generaliniu Laikinosios Vyriausybės įgaliotiniu Vilniuje palikti Švietimo Ministerį Mykolą Biržišką,
3. Visas ministerijų įstaigas laikinai perkelti į Kauną.“

Pasirašė tą raštą pats jo autorius, ministeris pirmininkas Mykolas Slezevičius ir įstaigoje buvęs Kabineto reikalų vedėjas Tadas Petkevičius.

Kada Slezevičius ėjo namo, buvo jau labai vėlus vakaras. Kai kur mieste pokšėjo šūviai. Siautėjo lenkų legionas. Gatvės buvo tamsios ir baugios. Varnių gatvės rajone šūvių buvo tirščiau. Slezevičius žinojo — ten atkutusios bolševikinės darbininkų tarybos būstinė.

Generolas Mokrzeckis skubėjo įbauginti vilniečius naujos ir griežtos lenkų tvarkos įkurdinimu. Lenkų patruliai dėstėsi gatvių sankryžose. Ant tvorų ir sienų lipdė skelbimus, kuriuose lenkų kalba skelbė apie Vilniaus atitekimą lenkų valdžiai.

— Tai mums pirmoji Naujųjų metų diena, — pasakė Slezevičius Domai, kuri jo laukė beveik prie durų ir jas atidarė.

Mieste pokšėjo šūviai.

(Bus daugiau)

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

Alf. Nakas

A. GUSTAITIS SAULĖS

ŠERMENYS

Antanas Gustaitis "Saulės Šermenys"
Dailininkas V. Vizgirda
Išleido Algimanto Mackaus Knygų
Leidimo Fondas, Chicago, Ill. USA.
Spaudė Morkūno spaustuve. Tiražas
1500 egz. Kaina nepažymėta, bet
parduodama po 7 dol.

Imu į rankas didelio formato (jeigu norite – pusantro vyriško sprindžio ilgumo ir sprindžio su nykščiu platumo) sunkią knygą. Šalia titulinio puslapio vaizdų montažo, kas keliolika knygos puslapių randame Viktoro Vizgirdos paveikslus, juose vyrauja juoda – ruda – pilka, juoda – žalia – pilka, ruda – žila – tamsiai pilka spalvos. Tik ten, kur ant šluotos joja ragana, tarp žilos ir tamsiai pilkos spalvų pritaškyta rašalinio mėlynumo dangaus. Prieš paskutinį viršelį užskleidžiant, vėl dviejų puslapių tapybos ir, galbūt, fotografijos montažas, kuriame ant asilo bejojās vyras, kaukuolė, kaukės, kapinių akmenys, šernas, nei-velnio-nei-gyvulio galva. Reikėtų atskirai kalbėti apie kiekvieną paveikslą knygos viduje, bet apie juos pradėjęs su keliais žodžiais neišsiversčiau. Galiu tiek pasakyti: jie labai įdomūs, pusiau abstraktūs, labai sunkūs, kiti tiesiai makabriški. Knygą skaitydamas skaitytojas vėl ir vėl prie jų sustos ir ilgai neatsiplės.

Bet gana apie iliustracijas. Norėjau kalbėti apie Antano Gustaičio kūrybą. Prie iliustracijų kiek ilgiau sustojau tik todėl, kad, žinau, V. Vizgirda savo paveikslų ten nesukrovė be Antano Gustaičio palaiminimo. Kitaip sakant, autoriaus šitaip buvo pageldauta. A. Gustaičio jausmus V. Vizgirda paryškino savo vaizdais.

Girdėjau dvi poniutes, iš Washingtono, iš LB seimo grįžusias, maždaug šitaip pamainom šūkaujant: "Ale jau tas Gustaitis kad skaitė, tai skaitė. Neduok Dieve. Apie krūtis. Apie šlaunis. Fe. Nei sarmatos, šitaip su žodžiais nesiskaityti. O ten kunigai. Vyskupai, tamsta, vyskupai sėdi. Ir visa grietinėlė..."

Šitaip skaičiau, ir taip skaičiau "Saulės šermenis" ir niekur neradau žodžių, frazių, nuo kurių turėtumei iš gėdos po stalu lipti. Neturiu "Anapus teisybės", pirmojo A. Gustaičio humoristinės poezijos rinkinio, tai nežinau, kiek ten buvo erotikos, taigi "apie krūtis ir apie šlaunis". Turiu antrąją knygą, "Ir atskrido juodas varnas". Manding, erotikos ten kur kas daugiau, negu "Saulės šermenyse". Bet, va, Lietuvių Rašytojų Draugija "neturėjo sarmatos" ir aną knygą premijavo. LRD premija, kaip žinome,

yra pati garbingiausia, nes apie veikalo vertę sprendžia patys kompetentingiausias elementas.

Yra, tiesa, ir čia erotikos. Ne betkokios! Štai:

Pirmoji meile, deive šimtavarde,
Birute, Liole, Zuzi, Filomena,
Karšninčiai, grabo antklodės nusparde,
Tave nuogi raitydamiesi mena,
O aš – prakeikčiau valandą dalios,
Jei grįžtum atgalios.

Arba:

Gaubia vakaras vėsią verandą,
O poniutė nuo vakar šilta,
Ranka, rankoj paklydusią randa,
Glaudžia širdį, kur meilės vieta.

Arba:

Karšto jausmo prisirinkus,
Pagal būdą katinų,
Tarsi senas karininkas,
Ūsais šlaunį kutenu.

Arba:

Kad skruostai – mėnulis, o ašara – upė,
Blakstienos – žolelė dirvonų, rudų,
O krūtys – dvi gulbės, ant Valės nutūpę,
Vis girsi į dangų ir laukia grūdų...

Čia cituoti keturi posmeliai paimti iš keturių eilėraščių. Čia citotieji būdingiausi erotinei sričiai. "Saulės šermenyse" jų daug nesulauysi.

Yra keletas tokių eilėraščių, kur liečiami moters – vyro santykiai, bet kurie erotikai jau jokių būdu neprišikirtini. Štai, pavadintas "Liaudiškai". Cituoju jo antrą posmelį:

Ne, ne volungėlė mūsų vargų pagaili.
Nekukuos gegutė žiemą vakare.
Tai tik motinėle už tėvelio kailį,
Su kitu pabėgus, krykštauja bare.

Arba, sekantis eilėraštis, "Išbėg' išbėgo"... Jo visi penki posmeliai pilni dinamito. Cituoju pirmąjį:

Išbėg' išbėgo iš Rusnės kaimo
Pulkelis merguželių:
Viena su Maikiu, kita su Chaimu,
Trečia su juodužėliu.

Kaip rinkinyje "Ir atskrido juodas varnas", taip ir "Saulės šermenyse", A. Gustaitis nepagaili botago kirčių nei pseudoveikėjam, nei pseudopatriotam, nei visokiems tarptautinio masto "didiesiems". Čia man labiausia į akį ir širdį krito "Tauraus žmogaus dienoraštis". Kiti šios rūšies charakteringiausi: "Užburtoji lietuviybė", "Apie gyvus numirusius", "Gera būti dideliui", "Raminantis žodis broliui tėvynėje", "Ir nebaisu" (jis dargi smarkiai pamuštas erotika), "Kariškoji baladė" ir dar visa eilė.

Juokiasi pajacas, o širdis jo verkia... Raštuose, operuose, filmuose seniai skelbiama tiesa. Rašytojas – humoristas, argi ne Pajacas iš didžiosios raidės? Juokiasi Antanas Gustaitis ir kartu su juo žvengia minia. Bet jeigu tik susimąstai, jeigu tik pro dviprasmybes pasistengi už eilučių pasižvalgyti, kartais juoktis visai nebesinori. Ak, žinoma, labai grakščiai, labai šmaikščiai parašyta. Rašyta, kad juoktumais. O juokas nebeima ir tiek. "Saulės šermenyse" apstu ir gaudulio, ir melancholijos, ir tikros sunkios nostalgijos. Tuos eilėraščius aš pavadinau Antano Gustaičio lyrine filosofija. Jau pats pirmas rinkinio eilėraštis, Saulei (iš didžiosios) skirtas, pavadintas "Rauda", labai filosofškai-nostalgiskai nuskamba. Tik atydziai pasiskaitykime antrąjį posmelį:

Užklojome tave puošniu namų šešėliu,
Akis – aistrų nakties žvaigždėta skarele
Ir raudame tamsoj nuogi barzdom apžėlę
Užgesusios dienos pagražintam gale.

Prie tokių priklauso "Abstraktas Nr. I", "Elegiškas regėjimas", "Žmogiškoji išmintis", "Šenatvė" (prie šito ne vienas kvatosis, o nusikvatojęs susimąstęs), "Sausio pirmąją", "Paskutinė peticija". Tokių, graudžiai filosofiskų, viršūnėn atsistoja visi keturi dedikaciniai – "Bernardas Brazdžionis", "Stasys Santvaras", "Viktoras Vizgirda" ir "Pulgis Andriušis". Ypač paskutinytis.

(Bus daugiau)

ENCYCLOPEDIA LITUANICA

IR KITOS LIET. ENCIKLOPEDIJOS LEIDYKLOS IŠLEISTOS KNYGOS
Teirautis: LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA
Telefonai: darbo metu (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759
Dėmesio! Kai kurioms knygoms daroma nuolaida net iki 50%.
Prašykite kainaraščių.

IŠLEISTAS "SĖJOS" ŠIŲ METŲ 3 NUMERIS
SU VIRŠELIO ILIUSTACIJA – MIRUSIO
DR. JUOZO PAJAUJO NUOTRAUKA.

SĖJA eina 4 kartus per metus.
Metinė prenumerata \$5.00.
Atskiuro numerio kaina \$1.50.

AR ŽYDIŠKIEJI
PAVYZDŽIAI
SKATINA?

Įdomu, kaip ilgai mūsų tėsiai tas didžiulis susižavėjimas visais izraelitiškais žygiais, metodais ir bendrąja veikla? Grižo neseniai bičiulis iš tokio lietuviško suvažiavimo ir porina, kad posėdžių metu atskiri kalbėtojai beveik daugiau kalbėjo apie žydus ir reikalą jais gėrėtis ir sekti, negu apie visus lietuviškuosius rūpesčius. Priėjome beveik prie tokio įsitikinimo briaunos, kad visa, ką tik izraelitai sugalvoja, veda, bando ar vykdo, jau savaime lemia pasisekimui. Atseit, tampame lyg ir šališkais ir visai nekritiškais. Jei taip, kažin ar yra ir bus lengva teisingai vertinti galimas naujas situacijas ir bendrąją padėtį, bent kiek jau tas liestų lietuviškuosius interesus.

Žinoma, gera turėti savo tiesius įsitikinimus ir kietus principus ir jų laikytis, bet net jau sekant jų pačių žydų pavyzdį, nesunku matyti, kad kur reikia, jie ir jų metodai yra labai lankstūs, visada siekia išgauti kiek galint daugiau naudos saviesiems reikalams, kai kada, gal tik laikinai, "pamirštant" ir pačius principus ir "aukštuosius idealus". Žydijs jau senai įsitikino, kad pasitikėti vien tik gražiais žodžiais ir pažadais, nelydimais jokių veiksmų, tėra tik laiko galšinimas ir tuščiažodžiavimas, ne artinas, bet tolinas savųjų siekių įgyvendinimą. Todėl ir nereikėtų per daug stebėtis viena ar kita jų veiksmais, visai neatsižvelgiant, ar kam toks jų elgesys patiks ar nepatiks.

Taigi, pasidavus laiko madai (gal ir reikalavimams?) skrupulingai teko ieškoti ką gi naujo ir įdomaus vėl sugalvojo mūsų izraelitiški bičiuliai. Va, spalio antrą savaitę dėmesį patraukė didokas skelbimas "The New York Times" dienrašty, užvardintas "An

Appeal for Solidarity with Israel". Tekste, Travtourt Ltd. kelionių agentūra atkreipia savo klientų dėmesį į:

1. Neatidėkite savo planuotos kelionės į Izraelį. Jei tikrai atsirastų reikalas, tai atidėkite tik labai trumpam laikui. Šis mūsų patarimas pilnai pasiteisino anomis 1956 ir 1967 metų dienomis.

2. Jeigu jūs iš vis negalvojote apie tokią kelionę, dabar pats geriausias laikas tai atlikti. Rinktuok savo šeimą ir draugus... Atlikite invaziją į Izraelį! Jūsų buvimas ten suteiks itin stiprią moralinę paramą, pilnai užtarnautą Izraelio žmonių.

3. Nebūtinai jūs turite naudotis mūsų agentūros patarnavimu. Kreipkitės į bet kurią agentūrą, skriskite kurios tik norit bendrovės lėktuvais, svarbu, kad apsilankytumėte Izraelyje tuoj pat.

Šalia pridėtas ir telegramos tekstas, kurią iš Tel Avivo atsiuntė tos pat kelionių agentūros skyrius. Tvirtinama, kad kas liečia turistų judėjimą, tuoj pat viskas grįš į normalią padėtį. Patariama besidominčius supažindinti su visa situacija ir paraginti dvejoti, kad kaip tik dabar yra geriausias laikas ten nuvykti ir tuo suteikti savo moralinę ir materialinę paramą. Tuo pačiu, savo buvimu identifikuoti save su Izraelio žmonėmis ir kraštu, ir idealais.

Toli gražu, bendroji padėtis nebūtinai lygintina su Lietuvos atveju, bet, galima išvelgti ir kai kurių panašių niuansų. Lietuvos lankymas, viešėjimo laikas dirbtinai mažinamas ir siaurinamas. Ar kraštas tikrai nereikalingas mūsų moralinės paramos, ar mums tikrai nereikia ir nedera identifikuoti save su tėvynainiais likusiais ten? Tai vis klausimai, į kuriuos reikalingi ir gilesnė prasmė turi atsakymai. Kas juos duos?

ANTANA KULIKAUSKĄ PALAIDOJUS
(Stasys Misiulis)

Rugsėjo mėn. 22-ros dienos rytą / šeštadienį / edmontoniečius lietuvių pasiekė liūdna žinia, kad 1973 m. rugsėjo mėn. 21-mos dienos / penktadienio / vakare Edmontone, gatvėje netoli nuo savo buto, sunkvežimio buvo mirtinai užmuštas tautietis Antanas Kulikauskas. Apie tai pakartotinai pranešė Edmontone esančios radio stotys, aprašė didžiausias dienraštis "Edmonton Journal", taip pat trečiasis televizijos kanalas.

Velionies palaikai buvo nuvežti į ligoninę, mirties priežasties ištyrimui ir mediciniškai lavono apžiūrėjimui, kurie yra reikalingi teismo reikalams.

A. A. Antanas Kulikauskas gyveno kaip viengungis, nei Edmontone nei Kanadoje giminių neturėjo, ir nebuvo kam rūpintis jo laidotuviomis. Nei lietuvių bendruomenės valdyba, nei lietuvių Romos katalikų parapijos komitetas, nei "Lietuvių Namų" direktoriai, nei, pagaliau, lietuvių Romos katalikų parapijos kapellonas laidotuviomis visai nesidomėjo, nors apie tai kapellonui buvo pranešta. Ligoninės vadovybė pareikalavo lavoną iš ligoninės atsiimti, o jeigu per tam tikrą laiką lavonas nebus atsiimtas, jie lavoną atiduosią mokslo institucijoms. Susidarė nemaloni situacija, nes ankščiau paminėti nei piršto nepajudino sutvarkyti reikalą. Kodėl taip atsitiko?

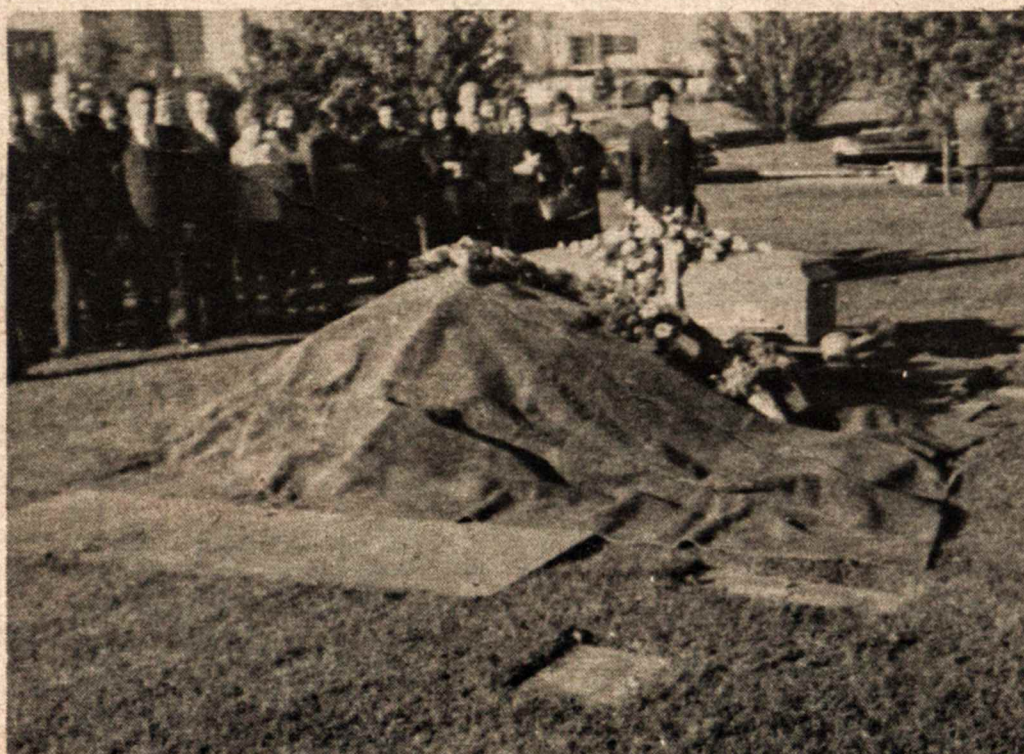
Velionis Antanas Kulikauskas buvo 52 metų am-

žiaus, kilęs iš Panevėžio apskritys. Pačioje Lietuvoje Nepriklausomybės pabaigoje buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę. Pirmosios bolševikų okupacijos metu buvo inkorporuotas į raudonąją armiją. Traukiantis raudonajai armijai iš Lietuvos jam pavyko iš raudonosios armijos laimingai pasišalinti ir likti tėvynėje. Raudonajai armijai grįžtant į Lietuvą, Antanas pasitraukė į vakarus. Būdamas vakaruose, jis įstojo į Amerikos kariuomenę Vokietijoje. Dėdės Juozo Kulikausko padedamas, 1947 metais atvyko į Kanadą ir laikinai apsigyveno mažam Spirit River miestelyje, Albertoje. Gyvendamas Edmontone įstojo į Kanados Karo Veteranų sąjungą: Army & Air Force Legion 92. Dirbo lentpjūvė, farmose, miškuose, ligoninėje, kasyklose. Patenka į ligoninę, nes paaiškėjo, kad dirbant kasykloje, į plaučius prisirinko dulkių ir reikėjo pergyventi labai sunkią plaučių operaciją. Kai Antanui gyvenimas būdavo dėkingas, jis atsilankydavo į "Lietuvių Namus" tautiškų parengimų pamatyti, pasilinksmiti ir "klebonišką" išmesti, o tuomet, kai "Lietuvių Namuose" buvo statomas altorėlis — jis altorėlio įrengimui dovanavo 25 dol. Prie jo pamaldieji ne vieną rožančių sukalbėjo, o kaip reikėjo palaidot savo tautietį, visi nugaras atguko. Kada kapellonas sužinojo apie velionies Antano Kulikaus-

ko tragišką mirtį, jis apie velionį gana neigiamai atsiliepė. Atrodo, kad kapellonas turi visokių planų, kurie yra susiję su finansinėmis išlaidomis, jo supratimu yra tas blogas katalikas, kuris nemėli jo planų. Lietuviška savigarda jam yra svetimas reikalas. Nežiūrint tų visų nemalonumų, kurie šiame rašiny yra paminėti, velionis A. Kulikauskas buvo iškilmingai ir su priderama pagarba palaidotas. Tautietis Steponas Gudelevičius, ne raginamas, grynčiausiai savo iniciatyva, visą laidotuvių našta pasiėmė patys ant savo pečių ir atliko labai garbingai nuo pradžios iki pabaigos. Jis dalyvavo palikimo sutvarkyme, parašė Antano Kulikausko broliui į Lietuvą, pranešdamas apie nelaimę laišku, jis surado laidotuvių būrą, susitarė su laidotuvių direktoriais dėl vietos ir laiko, jis lankėsi ligoninėje, prašydamas, kad lavoną kiek galima ilgiau palaikytų, nes visko skubiai buvo neįmanoma atlikti. Steponas Gudelevičius, dirbdamas naktimis savo darbovietėje, dienomis rūpindamas laidotuvių reikais, važinėjo po miegą savo automobiliu pas gerą širdžių tautiečių, rinkdamas aukas vaivankams, gėlėms ir kitiems reikalingam. Jis surado kunigą, kuris sutiko atlikti religines apeigas, jis lankėsi pas Kanados karo veteranų vadovybę; karo veteranai nupirko Antano Kulikausko palaikamą karstą. Laidotuvės buvo paruoštos ir vietiniame dienrašty "Edmonton Journal" paskelbta laidotuvių data ir kapinų vieta. Du buketai ir vienas vaivankas buvo nuo Kanados karo veteranų. Didos, iš gėlių nupintas kryžius — nuo ukrainiečių. Trys vaivankai — nuo buvusių Antano Kulikausko draugų.

Romos katalikų kunigas — Rev. Leo Floyd atliko pamaldas prie karsto, o vėliau palydėjo į kapines.

(Nukelta į 13 psl.)

Edmontono karo veteranų kapinėse velionies karstas prie iškastos duobės ir laidotuvių dalyvių dalis.

Nuotr. S. Gudelevičiaus

PANORAMA

SKELBIAMA SAUGAUS VAŽIAVIMO SAVAITĖ

KANADOS MINISTERIO PIRMINKO ŽODIS

Saugaus šūsisiekimo Taryba rūpinasi saugaus važiavimo savaitės vykdymu, ragindama kanadiečius prisiminti milžinišką susisiekimo nelaimių skaičių. Praeitais metais mūsų krašte įvyko virš 500,000 nelaimių.

Tai aiškiai parodo, kad kiekvienas vairuotojas turi būti atsakingesnis, labiau susirūpinti netik mechanišku savo automatinės stoviu, bet ir pasistengti geriau suprasti ir pagerinti savo kalpo vairuotojo elgesį ir sugebėjimus.

Tegul Saugaus Vairavimo savaitė tampa rūpestingumo ir atsakomybės išpaireigojimu ir kiekvienai metų savaitel.

Pierre Elliott Trudeau

VAŽIUOK SAUGIAI!

1. Abi rankas laikyk ant vairo ir nenuleisk akių nuo kelio.

2. Nesiklijuok — laikyk atstumą bent 1-os mašinos nuotolio kas 10 mylių tavo važiuojamo greičio.

3. Sumažink gerokai greitį, kai kelias šlapas, apsnigtas ar apledėjęs.

4. Visuomet signalizuok posukiams, aplenkimams, kelių keitimams.

5. Ant lenktų posukių — sulėtink pradėdamas ir tada paduok daugiau gazo. Saugokis atvažiuojančių, jie dažnai perkerta centro liniją.

6. Nelenk kito ant kalnų ar lenktų posukių.

7. Nevairuok išgėręs. Jei ne daug gėrei — praleisk valandą už kiekvieną 12 uncijų alaus bonką

UŽSEKI!

... Saugaus važiavimo savaitė skelbiama nuo gruodžio mėn. 1 - 7 d. d.

... Miestai su 40,000 ar daugiau gyventojų, išvažinėję savaitę be nelaimių, gaus atatinkamą pažymėjimą. Perna iš 62 vietovių tokius pažymėjimus užsitarnavo 50. Taip pat vietovė vidutiniškai 115 auto susidūrimo mirčių per savaitę, įvyko 53.

... Pasistenkime, kad minimalų nelaimių skaičių išlaikytume per visus metus.

... Artėjant žiemai, vairavimas darosi sunkesnis: blogas oras, pablogėję keliai, prastesnis matomumas, ypač pradžioje sezono, yra labai pavojingas.

Saugoti, ypač, nuotolius tarp mašinų, naudoti saugumo diržus.

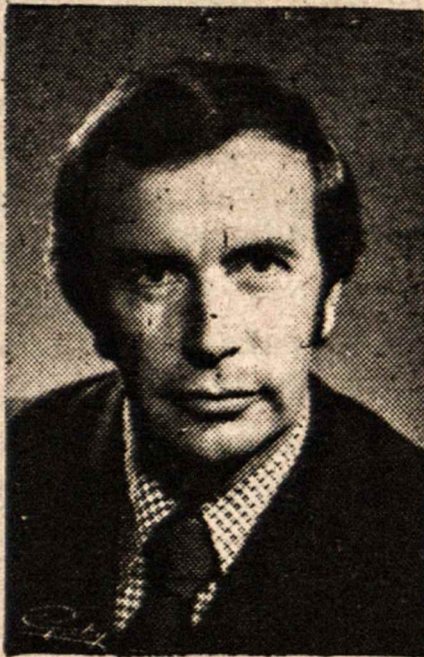
Iš Saugaus Važiavimo Tarybos pranešimo

10 psl.

The social drinker
is one of the
leading causes
of traffic accidents

CANADA SAFETY COUNCIL

Fernand Lalonde

Fernand Lalonde, Quebec'o liberalų partijos atstovas, gimė Mont-Laurier, studijavo Quebec ir Montreal kolegijose ir baigė teisę Montreal ir McGill universitetuose.

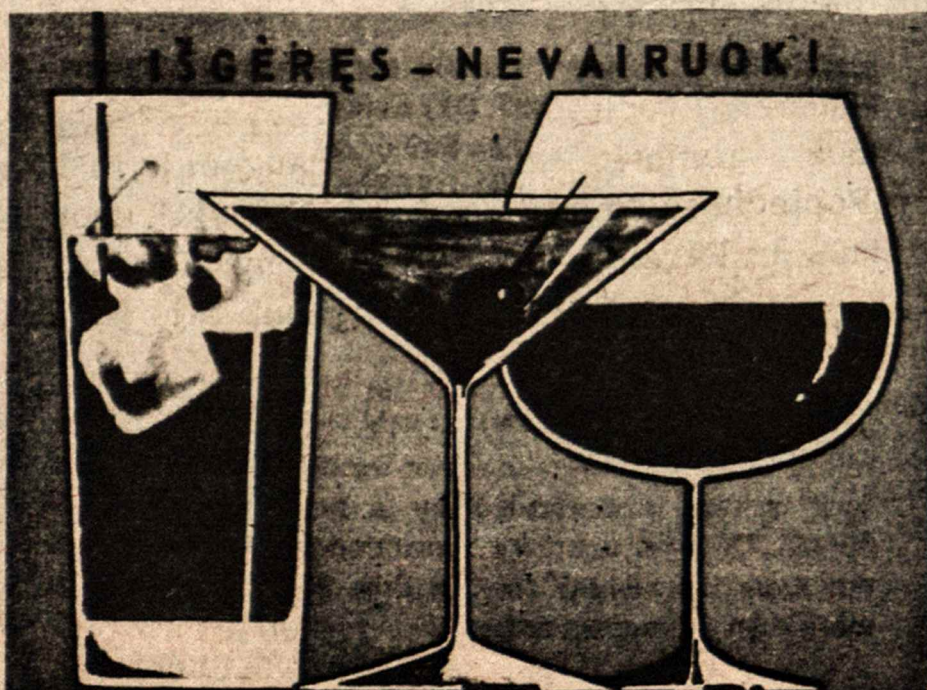
Jis buvo specialus Valstybės prokuroro patarėjas ir liepos mėn. 1972 m. buvo paskirtas vice ministru finansinių institucijų, bendrovių ir korporacijų reikalams.

Šiuo metu jis paskirtas ministru vykdomajame komitete. Jis buvo Marguerite - Bourgeoys apylinkės rinkiminis kandidatas.

LAISVAS PASIKEITIMAS ?
Neseniai kanadiečių spaudoje Laiškai Leidėjui skyriuje buvo atspausdintas tokio turinio laiškas: Gerbiamasai, -

Profesorius Suvorovas pabeigia faktą, kad akademikas Sakharov yra sistematingai grąšinamas KGB. Bravo, tai štai koks yra laisvas pasikeitimas idėjomis!

Pasinaudodamas kartu su prof. Suvorov ta laisve aš, buvęs Sovietų pilietis, norėčiau paklausti:

kaip gali būti, anot jo, toks faktas "Stebinanti dauguma sovietų piliečių nesutinka su akademiko Sakharov nuomone" įmanomas, jeigu tie žmonės net jo straipsnių ar knygų sovietinėje spaudoje negali gauti? Nei per radio jo kalbančio išgirsti? Joks Sovietų laikraštis, laisvai dalinamas Kanadoje, nepateikia nė vieno vienintėlio žodžio šio akademiko, kuris, kaip Sovietai tvirtina "tendencingai kritikuoja Sovietų vidaus ir užsienio politiką".

Kanadoje, kaip profesorius tikriausiai žino, jokia, kad ir labiausiai tendencinga, valdžios kritika neskaitoma priežastimi uždrausti ją viešai išreikšti.

Sekant prof. Suvorov logika, mes turėtumėm savo opoziciją iš visų viešo pasireiškimo vietų išbraukti ir Pekistus patalpinti į "Specialias psichiatrines ligonines", kaip kad yra daroma USSR su bet kokia opozicija. (seka parašas)

-●●-

Lietuviai pritaria teigiamai - nes be tiesos nėra tikros laisvės niekur, ir be laisvės-tiesa yra neįmanoma. O pasikeisti idėjomis ir naudingais patyrimais-būtų tikro humaniškumo ir kultūros kelias.

BULVES LAIKYK UŽDENGTA
Permatomu popierium maisto pakavimas padeda

pirkėjui įvertinti prekę. Tačiau bulvės, gaudamos šviesos, pažaliuoja, ar tai būtų natūralios ar dirbtinės šviesos palietos.

Patariama bulves laikyti tamsoje suvyniuotas nepermatomu popierium!

78-as NIAGAROS VAISIŲ IR DARŽOVIŲ AUGINTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

įvyks gruodžio 5 ir 6 dienomis Park Motor Hotelyje, Niagara Falls. Programa žada būti aktuali ir įdomi. Informacija - Mr. Jan Smith, Vineland Station, Vineland. Ont.

3 DIENŲ KONFERENCIJA

Agrikultūros Ministerija informuoja: prie Guelph'o Universiteto Ontario Agrikultūros kolegijos švenčia savo egzistavimo 100 metų. Ta proga numatyta 3-jų dienų konferencija sausio 2, 3 ir 4 dienomis, 1974. Pagrindinė tema "Ūkiai ir ūkininkai kintančiame pasaulyje". Bus svarstoma ūkių dydžiai, nauji atsiekimai ūkio produktų paskleidimui rinkoje, finansai ir gyvenimo kokybės ūkyje, nuodingi purškikaliai aplinka ir mes. Ateities perspektyvos grūdų, jautienos kiaulienos ir pieno produktams, maisto kainos ir vartotojas, įvairūs specialūs klausimai ir problemos. Visa tai sudaro turtingą konferencijos programą.

Saugaus darbo ūkyje sąjunga konferuoja sausio 27, 28 ir 29 Toronto lėktuvų stotyje Hilton, Mississauga.

Papildomų informacijų galima gauti Farm Safety Association, 74 Victoria Street, Suite 903, Toronto arba 2 Quebec Street, Guelph, Ont., po gruodžio mėn. 1 d.

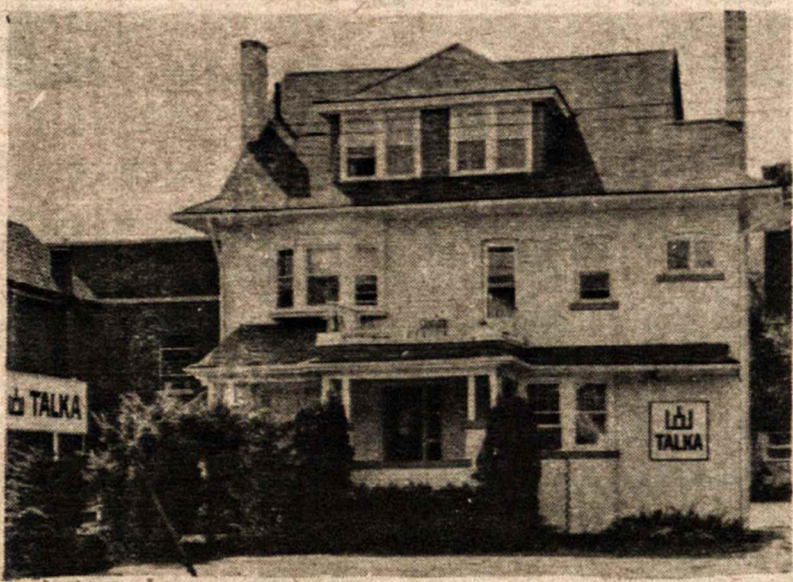
Kornų (corn) derliaus nuėmimo metu.

(Photo by Ontario Ministry of Agriculture and Food)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiai ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus (P.C.A.) čekių	6%
šėrus ir sutaupas	7%
už vienų metų terminuotus indėlius	8%
3 metams 8½% ir 5 m.	9%
Duodame:	
asmenines paskolas iš	11%
nekiln. turto paskolas iš	9½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 4.600.000

laikų. Dar sveikino A. Keičienė, specialiai šiam vakarui sukurta sava poezija. Jubiliantai apdovanoji, dar gavo gražių raudonų rožių buketą nuo jų krikšto dukters Audros Gimžauskaitės. Oficialioji dalis buvo baigta šeimininko padėka ir laimingų bei džiaugsmingų metų-dainos posmais. Po to, pradėtos nuotaikingos vaišės, nusitęsiosios dar ir po vidurnakčio.

• Buvęs Lietuvos šachmatų meistras ir dabar hamiltonietis P. Vaitonis, lapkričio 18 dieną, parapijos salėje davė simulantą.

• Lapkričio 10 dienos vakarą, vietos katedroje Hamiltono R. Kat. diecezijos vyskupo pareigoms buvo įvesdintas vysk. Reding. Buvęs vysk. Rayn iš šių pareigų pasitraukė sulaukęs senesnio pensininko amžiaus. Zp.

toronto

LIETUVIŲ NAMAI

1573 Bloor St. W., Toronto 9, Ontario

LN statyboje vykdomi užbaigiamieji darbai. Ant stogo užkelti du šildymo aparatai ir dar vienas bus pristatytas vėliau. Viduje namo tvarkomi virtuvės ir baro įrengimai.

LN atidarymo iškilnių nuotaikos užsibaigė. Pradėta rūpintis būsimomis iškilėmis. Ruošiamasi kūčių vakarienei ir vakarienės stalas ruošiamas pagal Lietuvoje įprastą tradiciją. Tikimasi, kad kūčių vakarienei atsilankys daug vienišų ir su šeimomis lietuvių.

Ruošiamasi ir Naujųjų Metų sutikimui, kuris vyks visose LN patalpose. Viena salė bus skirta lietuvių jaunimui. Tikimasi, kad šiemet čia Naujus metus sutiks gausūs skačiams jaunimo.

Sekmadienio popietės numatomos gerinti ir plėsti. Popiečių metu bus Vajaus ir Parengimų komisijų atstovai. Pas juos galima įgyti ir atsiminti LN paskolos laktus, įstoti į LN narius, užsisakyti kūčių ir Naujųjų Metų sutikimo pakvietimus.

LN lėšų telkimo vajaus komitetas praneša, kad praėjusią savaitę nario

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVĖ

PARAMA

MOKA

6% už depozitus
7¼% už taupymo s-tas
8% už 1 m. term. dep.
8½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgicijas

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgicijas iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santuokų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, likyrus sekmdienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakarą. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryti).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

GYVATARO" PARENGIMAS

Gyvataras vasario mėn. 16 d. išskrenda į pietinę Ameriką — Kolumbiją, kur duos eilę koncertų. Išlaidų padengimui Gyvataras gruodžio mėn. 1 d. Jaunimo Centre ruošia linksmą pobūvį su įdomia programa. Prašome atsilankyti ir paremti mūsų šokėjų pastangas ir jų dirbamą lietuvišką darbą. Melionės išlaidų padengimui reikia 2.5 tūkst. dol. (dalį prideda patys dalyviai), tad malonu būtų matyti gruodžio mėn. 1 d. pilną Jaunimo Centro salę svečių iš Hamiltono ir artimų kolonijų. K. B.

NUOŠIRDŽIOS PAGERBTUVĖS

Šių metų lapkričio mėnesio 18-tą dieną, Jonas ir Aleksandra Leščiai kukliai paminėjo, atšventė 45-kių metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Nuo platesnės ir iškilmingesnės sukakties šventės buvo atsisakyta dėl mielo sūnaus Kęstučio ligos, kuris, šiuo metu gydomsi Šv. Juozapo ligoninė.

Artimieji ir draugai, kurių J.A. Leščiai, dėka gero būdo savybių daug turti. Teikėsi atsilankyti į jų namus net iš tolimesnių Ontario vietovių, kaip Okvilės, Burlingtono, tuo labiau iš paties Hamiltono. Sukaktuvininkai buvo

atitinkamai pagerbti, palinkėta sėkmės ateičiai ir apdovanoti vertingomis dovanomis. Š. P.

ŠEIMOS ŠVENTĖ

Lapkričio 10 dienos šeštadienio vakarą, pusšimtis neprašytų tautiečių, atvykę iš Toronto, Bramptono ir Hamiltono užgriuvo Juozo ir Marytės Zurlių namus, nešini įvairaus dydžio paketėlius bei gėles. Tai buvo abiejų šeiminių gimtadienis.

Abu buvo gimę toli nuo čia, Lietuvoje, gražioje dzūkijoje, prie Nemuno krantų, ir suėjo 30 metų, kai juodu sumainė aukso žiedus ir pasižadėjo neapleisti vieno kito. Tai triguba sukaktis, kurios priežastimi ir buvo skaitlingo skaičius atvykimas prietelių dar iš senos tėvynės lankų ar jau sumegstų draugiškų ryšių šiame krašte begyvenant. Visi susirinko prisiminti, pagerbti ir palinkėti gražios sėkmės, neeilinio įvykio proga. Šventę pradėjo J. Gimžauskas, kaip vienas iš iniciatorių šio šurpizinio sulėkimo, kuris visų vardu šeiminių pasveikino ir toliau kalbėti pakvietė J. Pyragių, kuris irgi perdavė sveikinimus ir prisiminė keletą epizodų iš jaunystės — kaimynystės

inašus išmokėjo: po \$100, Juozas Petrauskas, Antanas Palvenis, M. Malinauskas, Telesforas Valius, Sofija Štonkus; po \$75—Ona Indrelienė, Emilis Smilgis, po \$50—Inž. Juozas Dragušius, Algis Dūda, Lidija Novog, Birutė Lenertienė—Indrelytė, Kazys Lazauskas, Dr. Juozas Uleckas, po \$25, B. Bakevičius.

Praeitą savaitgalį Lietuvių Namuose įvyko šie lietuvių subuvimai: penktadienio vakarą, Inžinierių ir Architektų sąjungos pasitarimas ir Vytles sporto klubo balius. Šeštadienio vakare, žemutinėje salėje įvyko šaulių kuopos pobūvis.

LIETUVOS KARIJOMENĖS ŠVENTĖS PAMINĖJIMAS

Lietuvos valstybės atkūrimą realizavo 1918-19 m. atkurtoji Lietuvos kariuomenė. Jos gimimo data skaitoma 1918 m. lapkričio 23 d.

Okupuodama Lietuvą 1940. VI. 15., SSRS pamažu išformavo ir Lietuvos kariuomenę. Gi dabar lietuviai, paimti rusų kariuomenėn, yra išvežami net už Lietuvos ribų, arba, jei ir dalis vyrų paliekami, tai ne daugiau kaip 3 kareiviai lietuviai kuopoje. Atominiis milžinas, rusas — okupantas bijo lietuvių kario?...

Vakarų pasaulyje atsiradę lietuviai visad mini Lietuvos kariuomenės sukaktį, norėdami išlaikyti kovingumo dvasią, sėdantiesi stiprybės iš lietuvių kario, kuris virš

1000-čio metų atmušė visų priešų užpuolimus.

Šiomet, minėjimas pradėtas pamaldomis bažnyčiose su pritaikintais pamokslais, dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis.

Prisikėlimo parapijos salėje buvo viešas minėjimas, kurį ruošė savanoriai—kūrėjai ir šauliai, kartu su KLB-nės valdyba.

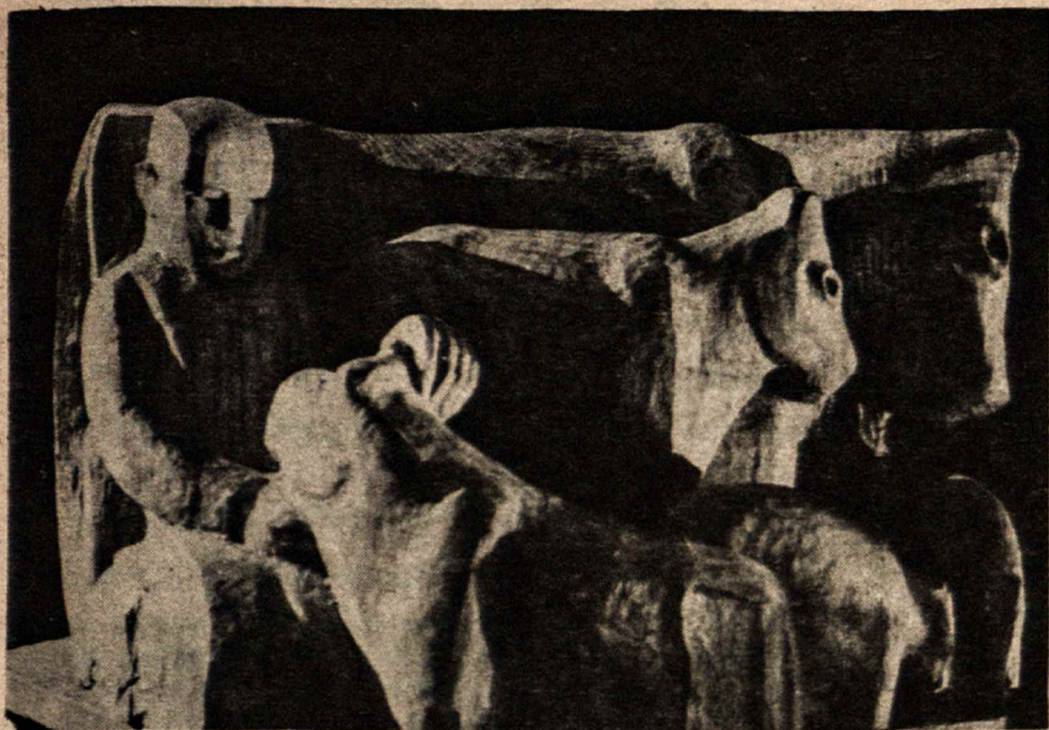
• Toronto par. Katal. Moterų D — ja ruošia taidkomosios dailės parodą gruodžio 1-2 d., Prisikėlimo parapijos parodų salėje.

• Praėjusią savaitę mirė viengungis Vladas Gledrikas, kuris palikęs virš 1/4 mil. turto. Ar dalį turto paliko liet. organizacijoms, nežinia. Reikėtų prie LB-nės suorganizuoti testamentų skyrių, kuris veltui iš anksto darytų testamentus. Tuomet gal trupiniai tektų ir liet. organizacijoms ar parapijoms. J.K.

Violeta Neimkaitė

"Homemaker's Magazine" rašoma, kad ji yra laimėjusi apie 400 kartų stalo tenisę, o šiais metais iškiliiu žaidimu kanadietėms moterims pasisekė laimėti II ji vieta pasaulio pirmenybėse, Valijoje. Kai ji lankydamosi Kinijoje, irgi išsiskyrusi iš kitų žaidėjų, nes pajėgusi temptai pažaisiti su Kinijos stalo teniso žvaigždėmis.

DAGYS - Geras gyvulėlis ir piemenėlis (medis)

APIE "BIBLINĮ" DAGĮ...

(Atkelta iš 3 psl.)

Aukščiausiojo tveriamo moteris/žinoma, iš Adomo šonkaulio. Tverimo procesas, galimas daiktas, panašus į paties Dagio skulptūrų kūrimą: padrožiama, padailinama, pakečiama į viršų prieš akis, pasidžiaugiama gražėjančia figūra ir pn.

Keliaujant per biblinius laikus, pagaliau, atsiduriama ir prie žemišųjų scenų. Iš Rojaus sodo Adomo su Ieva išvartymas. Kaino ir Abelio tragiškoji scena — pastarojo užmušimas. Tvaro ir Nojaus arkos fantazija: vaizdai, kaip "nusiminė gyvuliai" slenka į Nojaus laivą, o paskui — kokie jie linksmi, kai vėl gali išeiti iš šeimnininko laivo į atsigauti pradedančią žemę...

Na, ir, pagaliau, po visų ekscesų žmonėse, jų nuopolių ir po pirmosios žmogžudystės žemėje, parodomas ir Pats Aukščiausias Tvėrėjas-Dievas vas. Jis — toks majestotiškai didingas, kiek rūstoku, pratįsusi veidu / pagal

dailininko įtikinančią fantaziją /, bet — šiek tiek ir nusiminęs, susimastęs, gal begalvojęs: "Ir kam aš sutvėriau pasaulį, kuriame tokie negerai žmonės gyvena?"...

Po šios fantastinės skaidrinių vaizdų filmos, buvo parodytos ekrane ir Dagio skulptūros / jų dailis /, reljefai — daugiausia medžio darbai. Esama skulptūrų ir metalinių, marborinių, bet nedaug.

Skaidrių spalvos? Jos, kaip jau buvau užsiminęs, dažnai aštrios, akis ir net ausis rėžiančios..." Ausis?" — gal įsiterpsite.

— O taip — ausis... Nes gi ir mūsų genialusis dailininkas, Čiurlionis, būdamas ir muziku, ir dailininku — ieškojo sintezės tarp muzikos garsų ir teptuko brūkšnių, kurdamas drobėje "jūros sonatas"...

Paminėtasis dail. Dagio biblinis vaizdų ciklas — drąsus užsimojimas ir didelis darbas, atliktas daugiau pusiau — abstraktiškai ir gana talentingai. Sėkmės dail. Dagiui jo naujuosiuose ieškojimuose.

EVANGELIKŲ LIUTERONŲ...

(Atkelta iš 4 psl.)

narai vedami krikščioniškais pagrindais.

Du vakarus vyko dalyvaujančių Bažnyčių pranešimai. Mūsų senjoras kunigas A. Keleris iš Bremeno painformavo apie lietuvių evangelikų liuteronų Bažnyčios veiklą Vakarų Vokietijoje ir mokyt. Fr. Skėrys parodė skaidrių iš mūsų Bažnyčios ir Vasario 16 gimnazijos gyvenimo. Mirus kunigui Juliui Stanaičiui, jo pareigas laikinai perėmė vicesenjoras kunigas Juozas Urdzė iš Bad Godesbergo.

Religiniai suvažiavimai įvyko Bad Godesberge, Annabergo pilyje, Pabaltiečių krikščionių studentų name. Tam namui jau ilgus metus vadovauja mūsų vicesenjoras kunigas Juozas Urdzė. Ten įvyko valandžio mėn. pabaigoje ir gegužės mėn. pradžioje lietuvių jaunimo suvažiavimas, motinų poilsio dienos, Pabaltijų kraštų jaunimo ir lietuvių evangelikų liuteronų kunigų ir darbuotojų suvažiavimai.

Penktadienio rytą visi dalyviai atsisveikino su Hesselbergo namų vedėju kunigu dr. Wiegel ir išsiskirstė į namus.

● Chicagoje leidžiamas ir Kanadoje spausdinamas evangelikų liuteronų laikraštis "Švečias", 40 puslapių, pasirodo keturis kartus į metus.

Mokyt. Fr. Skėrys

POPIETĖ SAVUOSE...

(Atkelta iš 5 psl.)

kar jis dalyvavęs Delhi miestelyje kariuomenės šventės minėjimo programoje ir šauliai apdovanoje aukščiausiu pasižymėjimo žymeniu. Bičiuliai džiūgaudami sveikina taip gražiai pagerbtą menininką. Bet Vaclovas neparodo didesnio entuziazmo. Jis prisipažįsta saviestiems, kad buvę kiek nemalonu kai sužinojęs, kad tūli torontiečiai šauliai buvę priešingi jo apdovanojimui.

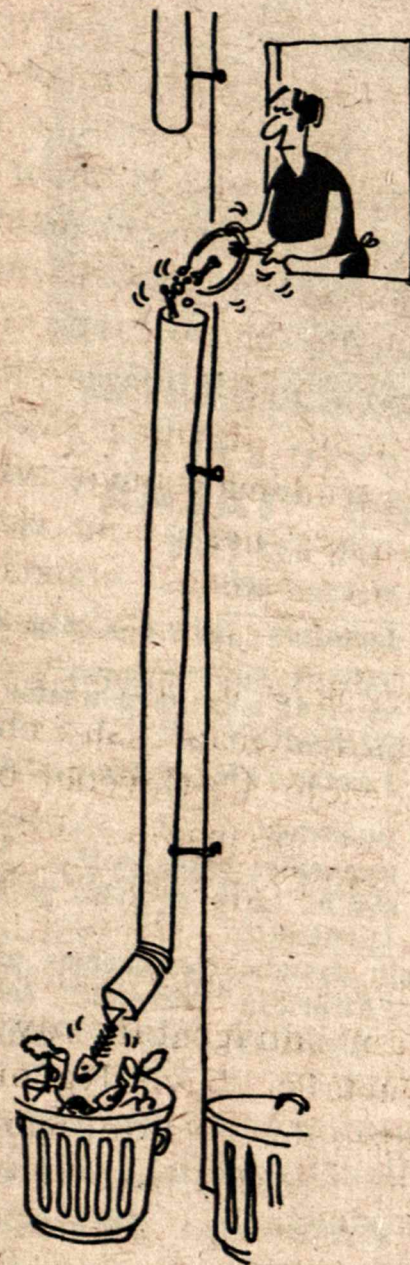
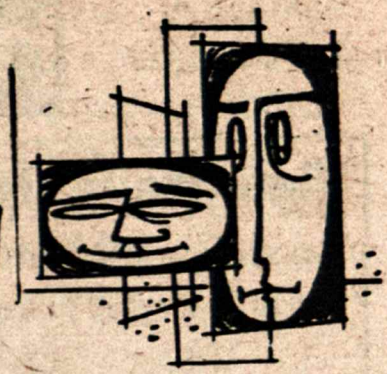
S. Pranckūnas

REIKALINGAS DARBININKAS

Reikalingas vyras gazolino pils-
tymui, gali būti pensininkas.

Kreiptis pas V. Sužinską —
HIGHLAND AUTO BODY,
tel. 366-7281. LaSalle, MTL.

KREIVI VEIDRODŽIAI

KASDIENINĖS PASTABOS

Solistas: — Ką aš turiu daryti, jei man dainuojant visada pasirodo ašaros?

Jo mokytojas: — Pabandyk ausis užsikimšti vata.

Pasigaukok kantraus, jei jis pagaliau supyksta!

Daug yra prikaltėta ir prirašyta apie girtuokliavimą, bet niekas taip trumpai ir tiksliai apie tai neišsireiškė, kaip seneca (Krištūs laikais): Girtuokliavimas yra savanoriška beprotybė.

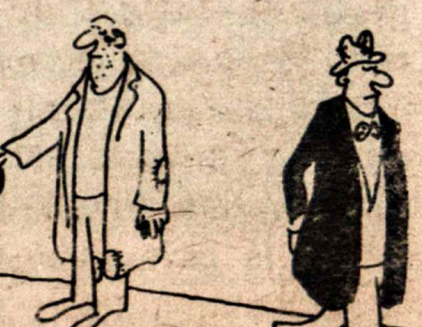
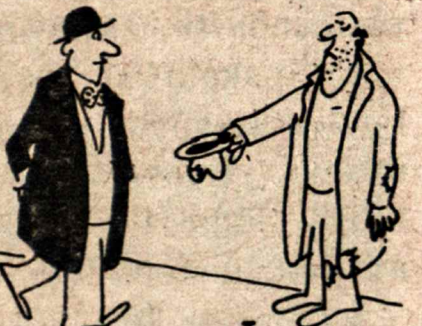
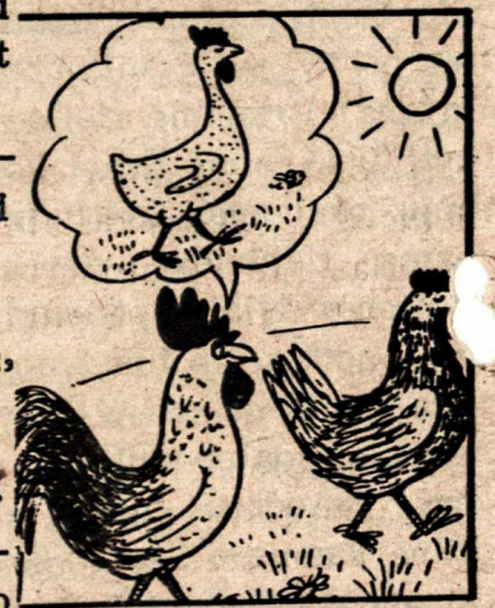
Kas praleidžia naktis linksmiai — dienas praleidžia liūdnai.

Taisybė! labiausiai pa-
kenkia jos pertempimas.

Galimybės niekad nėra prarandamos: nes jei tu pražlopsai gerą progą — kiti ja pasinaudoja.

Vyras, kuris prisipa-
žįsta padaręs klaidą — yra protingas; o tas, kuris pasidūoda, kada yra teisus — yra vedęs.

Surinko V.Š.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVŲ

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NEKAM NĖPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELB DAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAM NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M.ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1973 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMĄ MININT

(Minėjimas ir koncertas įvyko Toronte, lapkričio 18 d.)

Lapkričio mėn. 18 d., dainininkai / beveik visi sekmdienį, Toronto Apylinkės Valdyba, talkininkaujant šauliams, šaulėms ir savanoriams - kūrėjams paminėjo Lietuvos kariuomenės atkūrimą. Minėjimą pradėjo Toronto šaulių kuopos pirminkas Stasys Jokūbaitis trumpa ižangine kalba ir pakvietimu įnešti organizacijų vėliavas. Vėliavas įnešus, buvo sugiedotas Kanados himnas. Po himnų susirinkimui vadovauti buvo pakviesta jauna lietuvaitė Žibutė Šilinskaitė. Ji paprašė Tėvą Augustiną sukalbėti maldą už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, o po maldos sekė patis kariuomenės minėjimas. Minėjimo kalbas pasakė Lietuvos Generalinis Konsulas J. Žmuidzinas ir svečias iš St. Catharines, E. Šetkus. Konsulas palietė kunišais laikus ir Vilniaus miesto svarbą, o svečias ėmėsi apibūdinti Nepriklausomos Lietuvos ir vėlesnius laikus. Abu kalbėtojai kalbėjo gražiai ir panaudojo daug puošnių bei poetiškų frazių, tačiau kariuomenės ir jos minėjimo reikšmę mažai tepalietė.

Kalboms pasibaigus, Lietuvos Generalinis Konsulas J. Žmuidzinas apdovanotas Šaulių sąjungos žvaigžde. Ją Konsului prisegė scenoje St. Jokūbaitis.

Po minėjimo kalbų prasidėjo koncertas. Koncerto išpildyme dalyvavo Londono lietuvių jaunimo ansamblis "Baltija" ir Toronto lietuvių choras "Varpas". Baltija, diriguojant Petrauskaitėi, gražiai padainavo kelias lietuviškas dainas ir patiko tautinius šokius. Jau maloniai nustebintas, kad tokioje mažoje lietuvių kolonijoje, kaip Londonas, sudarytas jaunų lietuvių ansamblis taip gerai išmokytas dainuoti ir šokti. Tai didelis nuopelnas vadovų D. ir M. Chainauskų. Jų paruošto ansamblio dainos ir šokiai, atrodo, patiko minėjimo dalyviams, kurių buvo per keturis šimtus, beveik pilna Prisikėlimo Parapijos salė. Šokėjai ir

Toronto lietuvių chorą "Varpas" girdėjau daug kartų. Jis visada buvo palyginti geras mėgėjų choras. Kadaiše Toronto mėgėjų chorų tarpe buvo gavęs net pirmąją vietą. Tačiau šiandien Varpo pasirodymas buvo visai naujas, nes jam vadovavo jaunas, šiame krašte gimęs ir užaugęs, muzikas J. Govėdas. Šis pasirodymas su choru scenoje J. Govėdai buvo bene pirmasis. Jo įėjimas į sceną dar nedrąsus ir keistokas. Žiūrovai nekantriai laukė, kaip jaunam dirigentui pavyks. Nuotaika buvo lyg prieš egzaminą. Panaši nuotaika, atrodo, buvo ir choristų tarpe, nes visi buvo rimti, susikaupę ir įtempti. Tačiau tik pirmąją dainą, Neapleisk Aukščiausiąs..., sudainavus, salėje įtampa ėmė atslūgti, nes daina buvo sudainuota gražiai. Gerai sudainuota ir antroji daina "Kurgirios žaliuoja...". O kai sudainavo "Beržynai, lygumos..." / muzika berods St. Gailevičiaus/, tai buvo aišku, kad jaunas dirigentas egzaminą išlaikė labai gerai. Nors dainuojamos dainos buvo išmokytos kitų dirigentų, bet, kad ir negausiose repeticijose su jaunu muziku J. Govėdu, tos dainos įgijo naują spalvą, labiau pajavirintą niuansais, kurių anksčiau nebuvo girdėti. Plojimų buvo begalės. Vadinas, visiems dainų spalvos ir dainavimas patiko. Paskutinę dainą, "Lietuva brangi...", Jaunasis dirigentas pravedė ypatingai gerai. Joje niuansai dar labiau išryškėjo. Klausydamas girdėjau švelnią ir nuotaikingą garsų pykę, kuri spaudė iš akių ašaras ir pripildė krūtinę giliu ilgesiu. Užbaigus dainą, plojimas buvo nepaprastas.

Jaunas muzikas pirmąjį choro dirigento egzaminą

išlaikė. Varpas gavo gabų dirigentą. Reikia laukti, kad jis, būdamas jaunas, į chorą patrauks jaunų dainininkų. Dirigento J. Govėdo išmokinti jauni dainininkai Varpą gali iškelti į naujas aukštumas. Iš širdies linkiu dirigentui ir Varpui geriausios sėkmės!

V. Rasa

sudbury

Lietuvių Bendruomenės valdyba gruodžio mėn. 8 d., šeštadienį, ruošia Lietuvos Kariuomenės atkūrimo 55 metų sukakties minėjimą. Programoje: Koncertas, kurį išpildys Hamiltono mergaičių choras "AIDAS" vadovaujamas solisto V. Verikailio, akomp. J. Govėdos. Pradžia: 7 val. Įėjimas \$3.00. Koncertas vyksta Sudbury Gimnazijos auditorijoje, 45 Mackenzie str.

Koncertui pasibaigus, tolimesnė minėjimo programa bus tęsiama 130 Frood Rd., Ukrainiečių salėje. Kviečiame visus tautiečius dalyvauti, pasikviesti svečių, nes tokių progų pamatyti ir išgirsti didesnius lietuvių meno vienetus pasitaiko retai. Parodykime pagarbą Lietuvos kariui ir tarpusavio vieningumą, dalyvaudime visi!

Lietuvių Bendruomenės valdyba

KULIKAUSKA PALAIDOJUS...
(Atkelta iš 9 psl.)

Po pamaldų Rev. Leo Floyd susirinkusiems pasakė jaudinantį pamokslą primindamas, kad velionis Antanas Kulikauskas buvo lietuvis ir prieš savo valią buvo įveltas į karo sunkius, to pagekmėj atsi-rado Kanadoje, sunkiai dirbo ir t.t. ir po pamaldų ir pamokslų velionies palikai buvo palydėti į Kanados karo veteranų kapines ir ten palaidotas. Prie egančios veteranų kapinės Kanados vėliavos, du karo veteranai stovėjo garbės sargyboje. Laidotuvių direktoriai karstanešiams prisegė ant apsiausto atlapų po baltą rožę, kurią kapinėse jie padėjo ant velionies

karsto.

Būtiniausioms laidotuvių išlaidoms buvo renkamos aukos, kurių surinkta devynias dešimt penki doleriai. Aukų lapas ir išlaidų pateisinamieji dokumentai randasi pas laidotuvių organizatorių Stepą Gudelevičių. Tai prie tokių aplinkybių ir prie tokios nuotakos buvo palaidotas tautietis Antanas Kulikauskas. Rašančio šias eilutes nuoširdus Ačiū Steponui Gudelevičiui už suorganizavimą gražių laidotuvių. Ačiū visiems aukavusiems laidotuvių reikalam. Ačiū! Visiems tautiečiams ku nors prisidėjusiems prie šių laidotuvių ir palydėjusiems velionį į kapines. Ačiū kunigui - Rev. Leo Floyd už pamaldą koplyčioje ir palydėjusį velionį į amžiną poilsą vietą. Ačiū Kanados karo veteranams. Ačiū - broliams ukrainiečiams, gausiai dalyvavusiems laidotuvėse ir už tą jų, iš gėlių nu-pintą kryžį. O Tau, Antanai, ilgėklis svetimoje, bet mīloje Kanados žemėje!

P.S. Renkant aukas, paašškėjo, kokių kartais šlykščių žmonių esame, kai vienas rinkėjas rašančiam šias eilutes pasakojo: "Patelefonavau pasiturinčiam dviejų namų savininkui, papasakojau, kad renku aukas tau-

tlečio laidotuvėms. Atgalkė - nevažiuok pas mus, esame biedni. Patelefonavau kitam, turinčiam trijų aukštų virš dvidešimt butų apartamento savininkui, ir papasakojau visą reikalą; atsiliepė: Gerai atvažiuok duosiu. Kaip nuvažiuavau ir sutikau apartamento savininką, jis vargalis negalasis sukraptė vos vieną dolerį. Tuomet aš jam pareiškiau, pašilik sau tą dolerį, grabui nusipirkti, aš daugiau kaip už dolerį išleisčiau ant gazolino kol pervvažiuavau miegtą.

GERAI IR BLOGAI...

(Atkelta iš 2 psl.)

Akademių pavyzdžius ir nuostatus, Tai aukštojo mokslo institucija, kuri yra 176 metais senesnė už pirmąjį Rytų Europos Universitetą, įkurtą Maskvoje.

Taigi, jeigu kas nors mūsų tėvynę ir žmones norėtų priskirti Rytų Europai, mokėkime pagrįstai kiekvienam paašškinti kuriai Europos šaliai mes priklausome. L.D. Ontario.

VLIKO SEIMAS įvyks Lietuvių Namuose gruodžio 1-2 d. Vaisės - balius bus gruodžio 1-ą, šeštadienį.

JUOZAS GRAZYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laikų saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

(Vairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas - tel. 366-6237 / 3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

VIENUOLIŲ SESELIŲ VEIKLA

MONTREALIO NEK.PR. MARIJOS SESERŲ
20 METŲ VEIKLOS SUKAKTIS

Visi žinom, kad Montrealyje gyvena ir dirba Nek.Pr. Marijos seserys. Dažnai, ar tai reikalo vertinti, ar šiaip kokiai progai pasitaikius, turime ir asmeninius ryšius su maloniomis ir visada pasirodusiomis padėti, ypač tingai lietuviškuose reikaluose, seselėmis.

Kai sesuo Paulė, dabartinė energinga, visą laiką skubanti, vienuolyno viršininkė šeštadieninėje mokykloje pareiškė, kad jų vienuolyno šakai Montrealyje jau 20 metų, kad vienuolynas čia įkurtas 1953 metais lapkričio mėn. pirmą dieną, — net krūptelėjau pagalvojus, kad laikas bėga, bėga...

Seserys atvažiavo ir įsikūrė Montrealyje, kad padėtų mums visiems išsilaukyti lietuviams, o svarbiausia, kad padėtų lietuvių ugdyti. Šių metų gruodžio mėn. pirmą dieną jos švenčia savo ir Torontos, Nek. Pr. Ma-

isikūrimo ir darbo vaisių dvidešimtmetį. Nek.Pr. Marijos seserų centras randasi Putnam Conn. Jų kongregacijos įsikūrimo pradžia skaitoma 1918 m. spalio mėn. 15 d. Jos įsteigėjas buvo arkiv. Jurgis Matulaitis, tuomet jis buvo kunigas, marijonas. Istorijos įvykių raidoje seserys buvo metomos ir vėtomos. Sunkiausia, žinoma, padėtis buvo, Lietuvai netekus nepriklausomybės. Rusams išdraskius vienuolynus, seselės dirbo kaip privatūs asmenys mokyklose ir darželiuose, bet keletai teko atsistoti nešvietingajame šibire ir ten amžinai pasilikti...

Amerikoje jos įsikūrė tik 1936 m. Dirbo kartu su tėvais marijonais, bet 1943 metais nusipirko Putnam Conn. sodybą ir čia įkūrė centrinių vienuolyną. Montrealis, kaip ir Torontas, Nek. Pr. Ma-

rijos seselėms yra tik vienuolyno skyriai, bet jų namai į kuriuos jos nuolat grįžta yra Putnam Conn. Seserų Kapelionas Kun. St. Yla.

Liet. Enciklopedijoje yra nusakyta ir kongregacijos charakteris ir veiklos pobūdis: "Kongregacija yra naujųjų laikų vienuolių pobūdžio. Esminiai jos bruožai: gilus dvasinis gyvenimas ir veiklus apaštalavimas, principų tvirtumas ir priemonių lankstumas, vidinis susitelkimas ir didelis veržlumas eiti dirbti ten, kur tik galima įnešti Kristaus dvasią, darnus bendruomeniškumas ir atskiriems nariams platus pasireiškimų galimumas, vertinimas individualinių gabumų, asmenų atranka, jų parengimas atitinkamiems uždaviniams ir platus apaštalavimo darbas".

Į vienuolynus pasauliečiai įpratę žiūrėti, kaip į kažką be galo uždaro, atitrūkusio nuo pasaulio ar negalėjusio prie jo pritapti žmogaus gyvenimą. Neatrodė, kad tokių esama Nek. Pr. Marijos seserų tarpe. Kiek teko stebėti per metų eilę Montrealyje gyvenančias seseles, jos visos stengėsi vykdyti savo kongregacijos uždavinius.

Ir mes montrealiečiai galime džiaugtis, kad jas turime, kad turime namus, kur visi atranda pastogę ir prieglaudą. Juk nuolat girdime:

— Kur tautinių šokių repetitorija?

Sesuo M. Paulė ir Lilija Bendžiūtė

— Pas seseles.

— Kur mokytojų posėdis?

— Pas seseles.

— Kur seminario susirinkimas?

— Pas seseles!

PHARMACIE
Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
366-9742

7626 CENTRALE LASALLE

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

Sesuo M. Paulė ir Lilija Bendžiūtė

— Pas seseles.

— Kur mokytojų posėdis?

— Pas seseles.

— Kur seminario susirinkimas?

— Pas seseles!

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENE

1410 Guy St. pirmas aukštas,

11-12 kambarys

Tel: 932-6662; namų 737-9681.

visų darbų, kuriuos atliko ir atlieka Nek. Pr. Marijos seserys Montrealyje, bet tik atkreipsiu dėmesį į dabartinę vienuolyno viršininkę seselę Paulę ir jos padėjėją seselę Jonę. Pragyvenimui jos užsidirba vedamos vaikų darželių (deja ne lietuvių, nes jų neatsiranda), o savo lais-

Sesuo M. Paulė, Vida Burbaitė ir Vida Morkūnaitė

Ir taip tu "pas seseles" be galo ir be krašto. O kokių tos seselės susirinkimų, vaidų ir veidų per metų eilę nematė! Tik jos vienos ir tegali pasakyti...

Nemoku išskaičiuoti

vą laiką pašvenčia jaunimui arba šalpai. Didelis nuopelnas seselės Jonės, kad suvalkų trikampis gavo 113 siuntinių pereinamais metais. Nemažiau galime būti dėkingi seselei Paulėi už sugebėjimą suburti ne tik mokyklinį jaunimą, bet ir studentus, įkvėpti jiems norą ugdyti savo asmenybę, pažinti lietuvių kultūrą, o ne vien tik gyventi "karčiamianiais" malonumais.

Jų šventė tebūna visų montrealiečių lietuvių šventė! Švęskime visi kartu! Gausus atsilankymas į Nek. Pr. Marijos seserų rengiamą 20-ties metų sukakties minėjimo koncertą bus tik mažytė padėka už jų nenuilstamą darbą mūsų kolonijai.

M. Jonynienė

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
278 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 325 MONTREAL 126.

Tel: 842-1126, namų 678-3660

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.

Tel. 871-1430

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.

MONTREAL

TEL.: 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 ST. CATHERINE Street W., Room 600

Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,

1538 Sherbrook St. West,

Suite 215, Montreal 109, Que.

Tel. 931-4024

NEK.PR. M. SESERYS: iš k. M. Jonė, M. Magdelena, M. Teresė ir M. Paulė prie savo namų Montrealyje.

† Nuoširdžiam lietuviui savanoriui-kūrėjui
A KOSTUI IVAŠKEVIČIUI mirus, jo žmoną
Mariją, dukras ir visą Rimšų šeimą bei artimuosius
užjaučiame ir kartu liūdime -

Juozas Bulota
ir šeima

A. A. KOSTUI IVAŠKEVIČIUI mirus, liūdinčią
žmoną Marytę, dukrą Ramutę Rimšienę ir visus
artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir
kartu liūdime -

Vincė ir Pranas Gudžinskai

montreal

"LITAS"

7% UŽ SANTAUPAS

"Lito" valdyba praeitame posėdyje nutarė už visus 1973 metus nariams už taupomasias sąskaitas (true savings) išmokėti 7% palūkanų, vietoje samatoje numatytų 6.5%. Kadangi tose sąskaitose "Lito" nariai laiko apie

2.5 mil. dol. tai tas pusės procento palūkanų padidėjimas sudarys apie 12,000 dol. sumą. Papildomai už tas sąskaitas taupytojai gauna nemokamą gyvybės apdraudą iki 2,000 dol. pagal turimą CUNA apdraudos polisą, kuri "Lito" kainuoja 0.6%.

METINIS

SUSIRINKIMAS

"Lito" metinis susirinkimas įvyks 1974 m. kovo

— LAURENT PASTRY —

735 Decarie, St. Laurent, Montreal, P. Q.

Tel. 744-5000

(Savininkas Ignas Zizas)

KASDIEN KEPAMI DANIŠKI SU VARŠKE IR
PRANCŪZIŠKI PYRAGAIČIAI.

Galima užsisakyti vestuvinius ar sukaktuvinius
tortus ir kitus skanesius. Taip pat parduodamas
visokios rūšies konservuotas maistas, sūris, duona
ir kiti produktai.

D Ė M E S I O !

Tel. 758-5909

LAUKIAMOS LIETUVĖS MOTERYS UŽEINANT!
DRAUGIŠKAS APTARNAVIMAS!

— JOLIE DAME —

EUROPIETIŠKOS RŪŠIES IMPORTUOTŲ SUKNELIŲ
IR ITALIŠKŲ MEGZTINUKŲ KRAUTUVĖ

25 Church Ave. Verdun (Prie LaSalle Blvd.)

Adara nuo 2 val. po pietų kiekvieną dieną.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius

366-0330

140 - 2e AVENUE

LASALLE

- Sildymo ir vandentiekio taisymas ir nauji įrengimai.
- Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
- Visi įkainavimai neapmokami.

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO ŠTATYBINĖ MEDŽIAGA)

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Mosito, statybinis popieris, cementas,

B.P. išdirbiniai ir visa kt.

BRUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO

Visais kelionių reikalais
betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

M6R 1X6

mėn. 23 d. Šv. Kazimiero
parapijos salėje.

PREMIJOS JAUNIŲ

"Lito" valdyba paskyrė
dvi premijas taupantiems
jauniesiems "Lito" na-
riams.

Pradedant gruodžio 3 d.
ir baigiant 1974 m. kovo
22 d. visi jaunieji "Lito"
nariai (16-18 m. imtinai),
kurie asmeniškai įmokės
ne mažiau kaip \$5.00,
kiekvieną kartą gaus po
loterijos bilietą. Tuo bū-
du bus galima laimėti dvi
dovanas: \$100.00 arba
\$50.00. Įmokėtų pinigų
negalima išimti prieš lo-
terijos uždarymą.

"Litas" tikisi, kad jau-
nieji nariai šia proga pa-
sinaudos ir ne tik išban-
dys savo laimę, bet ir pa-
didins savo santaupas.

Dovanų paskirstymas
įvyks "Lito" metinio susi-
rinkimo metu 1974 m. ko-
vo mėn. 23 d. Pr.

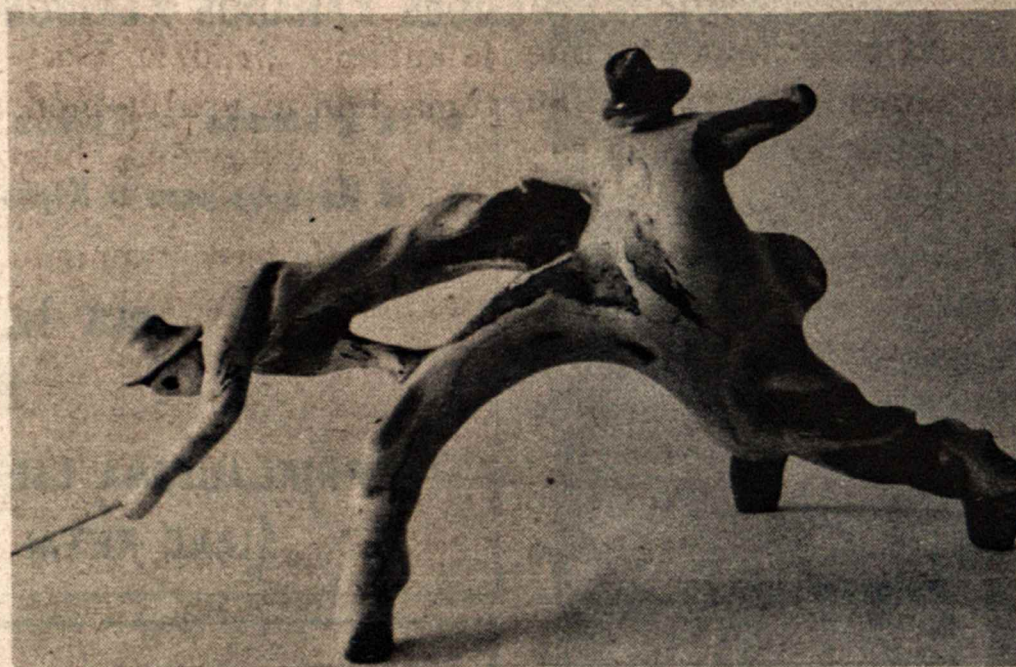
IR VĖL FLORIDA...

Kai kiekvienais metais,
taip ir šiemet montrea-
liečiai bėga nuo žiemos.
Ankstyvesni planavimai
nepasitvirtino ir dar žie-
mos iki šiol Montrealyje
nebuvo. Jau išskrido į
Floridą štasė ir Augusti-
nas Ališauskai su arti-
miausia kaiminka B. Rup-
šiene. Jie apsistos Sar-
gaučio hotelyje prie pat
vandens. Taip pat išskri-
do Kazė ir Jonas Petru-
liai (statybos verslininkas
Bostone). Visi pramatę
Kalėdų šventėmis sugrįž-
ti į namus.

• Susirgusi NL bendra-
darbė Nijolė Bagdžiūnienė,
kuri virš savaitės gu-
lėjo Verdun Gen. ligoni-
nėje.

• Susirgęs buvo tiptiška
"studentų" liga Richardas
Gureckas, kuris studijuo-
ja psichologiją New
Brunswick universitete.

• Ignui Petrauskui su-
laukusiam 70 m. amžiaus,
šeštadienį suruoštas gra-
žus pasveikinimas Auš-
ros Vartų salėje. Soleni-
zantas buvo sunkiau su-
sirgęs, tad ir šis jo pa-
gerbimas įvyko kiek vė-
liau.

—ŽVEJAI—

PARODA

Skulp. Prano BALTUO-
NIO medžio — šaknies
skulptūrų paroda įvyksta
Lachinės Muziejuje, 110
LaSalle Blvd., netoli La-
chinės tilto. Prie įvažia-
vimo yra įstatyta 10 dide-
lių vėliavų.

Lankymo laikas:
Gruodžio mėn. 5-7 d. nuo

7 v.v. — 9 v.v.

Gruodžio mėn. 8-9 d. nuo
12 v. — 10 v.v.

Gausus tautiečių atsi-
lankymas suteiks kūrėjui
naujų jėgų tolimesnei kū-
rybai.

• Inž. stasys Matulis
tarnybos reikalais išva-
žiavo į Lenkiją ir Pran-
cūziją, išbus 2 savaites.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P. Q.

601 St. Jean Road.

Tel. 695-3823

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekiamą greitkelio
Nr. 40 arba Nr. 20.

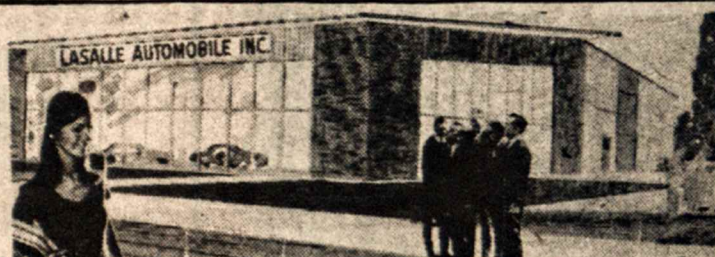
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT

P A R D A V I M A S

IMPERIAL — CHRYSLER — DODGE — CHARGER
CORONET — CHALLENGER — SWINGER — DART
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas.
Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame
garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės
De La Verendrye prie Lapierre, tel. 365-3364

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:

366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral
firmos snowmobile ir Moto firmos
snowblower ir taip pat motorinės
valtyės. Sav. G. Desrochers

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Pardavimas gazolino ir alyvos — lietuviams nuolaida.

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

NL DRAUGIŠKAS POBŪVIS

RUOŠIAMAS gruodžio 8 d., šeštadienį 7 val. vakare AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE.

POBŪVIS PRASIDĖS KANADOS KARIUOMENĖS VEIKSMŲ UŽSIENYJE PAVEIKSLŲ – SKAIDRIŲ (SLIDES) PARODYMU:

"NL" Kviečia

Kokį parengimą kas be rengtų, bet visų rengėjų tikslas kuo daugiau sulaukti dalyvių. Mes irgi besiruošdami gruodžio 8 d. pobūviui, tikimės gausaus montrealiečių atsilankymo, kurie niekuomet neapvykė rengėjų. Tad ir šį kartą būkite malonūs atsilankyti ir praleisti keletą valandų laiko bendroje draugiškoje vakaro nuotakoje. Pasirūpę esame maloniai jus priimti, pavalšinant karšta vakarėne, kuri bus pagaminta geros šeiminkės M. Kasperavičienės. Veiks populiarūs plokštelių muzika, baras, loterija ir kiti įvairumai.

Bus ir kultūrinio pobūdžio vakaro dalis, tai Kanados kariškių pasigaminėtų skaidrių (slides) parodymas iš išvykų kariuomenės už Kanados krašto ribų. Bus įdomu pamatyti iš Korėjos karo veiksmų, kai tuomet Kanados kariuomenės eilėse dalyvavo karininkas Justinas Kisieliūš užfiksuojęs nemažai vaizdų. Jis vėl (būdamas kapitono laipsnyje) dalyvavo Kipro suirutėje tvarkant atstatyti su Kanados militarinės policijos daliniu ir iš ten užfiksuojęs įdomesnius vaizdus.

Gal įdomiausia bus pamatyti iš Vietnamo vaizdus, kur šiais metais majoras Valdotas R. Paukštaitis praleido apie 6 mėnesius laiko gana pavojingo žmogaus aplinkai. Jis buvo išvykęs su kitais mūsų kariuomenės karininkais į Tarptautinę Taikos Priežiūros Komisiją, iš kur vėliau Kanados vyriausybė juos atšaukė.

Majoras R. V. Paukštaitis ir J. Kisieliūš patys perduos šiuos skaidrių vaizdus su tinkamais paaiškinimais. Tad nepraleiskite retai pasitaikančios progos. NL.

a/ iš Vietnamo – Taikos priežiūros Komisijos veiksmų – Majoras R.V. Paukštaitis

b/ iš Korėjos karo ir Kipro tvarkos palaikymo veiksmų – ats. Kapitonas J. Kisieliūš

— • —

BUS ŠILTA VAKARIENĖ, BARAS SU MUZIKA
Įėjimas \$5.00, jaunimui \$3.00.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" MALONIAI Kviečia VISUS MONTREALIEČIUS
ŠIAME RETAI PASITAIKANČIAME POBŪVYJE DALYVAUTI.

K.L.K. d-jos Montrealio skyrius maloniai
kviečia visus atsilankyti į skyriaus dvidešimt
vienų metų gyvavimo

MINĖJIMĄ,

kuris įvyks gruodžio 9 d. Aušros Vartų parapijos salėje po 11 val. mišių.

Programoje: Tėvo J. Kubiliaus, S.J.
paskaita, pritaikyta
šventei ir trumpa
meninė dalis.

Po programos kavutė
Valdyba

• Gruodžio mėn. 9 d., širinkimas, į kurį yra
sekmadienį, 12 val. p.p., kviečiami šeimelio na-
Aušros Vartų parapijos riai, organizacijų atsto-
salėje yra šaukiamas KLB vai ir visi lietuvių ben-
Montrealio šeimelio su-
druomenės nariai.

PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURĄ PADĖS JUMS
V. Pėteraitis
353-9960 / Namų 721-0614
UNITED TRUST REALTIES
7995 Blvd. Les Galeries, D'Anjou, P. Q.

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komerčio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

susidėjusių aplinkybių, KLB Montrealio Apylinkės Valdybos posėdžio įvykusio š. m. lapkričio mėn. 22 d. nutarimu, šie rinkimai yra atšaukami ir jų vietoj yra šaukiamas šis susirinkimas.

Kiekvienas lietuvis, kuris tiki Bendruomenės reikalingumu ir jaučia pareigą išlaikyti ją gyvą, privalo dalyvauti šiame susirinkime, kuriame bus nuspręsta Montrealio apylinkės ateltis. KLB Montrealio Apylinkės Valdyba

Susirinkimo tikslas yra aptarti ir nustatyti tolimesnę Montrealio šeimelio ir Apylinkės Valdybos ateltį ir veiklą. Kaip žinote, Montrealio šeimelio rinkimai turėjo įvykti gruodžio mėn. 2 d. Dėl

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ !
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI !
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS !
- UŽEIKITE ! ĮSITIKINKITE ! PASINAUDOKITE !

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

PASIKALBĖKITE SU
Managiniu
LEO GUREKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH — 489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	6%
Taupomasis s-tas	6,5%
Term. ind. 1 m.	7,5%
Term. ind. 2 m.	8%
Term. ind. 3 m.	8,5%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės	9%
Nekiln. turto	9%
Cėlių kredito	9%
Investacines	nuo 9,5% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdrau. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10.000
da iki \$2.000 už taup. s-tos sumas, už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiais dieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.